

KAZALO

UVODNA BESEDA.....	4
1. KDO JE SVETI VINCENCIJ PAVELSKI	5
2. UBOGI VČERAJ IN DANES.....	6
3. Z DEDIŠČINO DOMA ZA SANJAMI	8
4. GRADITI HIŠO NA PESKU	10
5. V ISKANJU ČISTEGA ZLATA.....	12
6. ZLAGANA SOLIDARNOST.....	13
7. SREČANJE Z LASTNIM UBOŠTVOM	15
8. NA POT POSLANSTVA	17
9. PRI GONDIJEVIH.....	19
10. CHÂTILLON.....	21
11. DELO Z REVNIMI	22
12. HČERE KRŠČANSKE LJUBEZNI.....	24
13. DELO Z GALJOTI	26
14. POMOČ V DUHOVNI REVŠČINI	28
15. PRIKRITO UBOŠTVO	30
16. DELO Z ZAPUŠČENIMI OTROKI.....	32
17. DELO MISIJONARJEV PO SVETU.....	34
18. POMOČ DUHOVNIKOM	36
19. VOJNI ČASI	38
20. VINCENCIJ NA DVORU	40
21. LUDOVICA DE MARILLAC	42

22. PRVE HČERE	44
23. PRVI UČENCI	46
24. SVETA KATARINA LABOURÉ	48
25. SVETA ELIZABETA ANA BAYLEY SETON	50
26. SVETI FRANČIŠEK REGIS CLET	52
27. SVETI JUSTIN DE JACOBIS	54
28. SVETI JANEZ GABRIJEL PERBOYRE	56
29. JANEZ FRANČIŠEK GNIDOVEC	58
30. VINCENCIJEV POGLED NA UBOGE	60
31. VINCENCIJEVA DUHOVNOST IN NJEGOVA OPOROKA	62

UVODNA BESEDA

Ob zgledu svetega Vincencija Pavelskega se bomo v mesecu maju odpravili na pot naše osebne dobrodelnosti in solidarnosti. Najprej se bomo srečali z zgrešenimi predstavami glede tega, kaj je v življenju pomembno in kaj nas osrečuje. Odkrivali bomo, da so odnosi prazni in nerodovitni, če v njih ni prostora za resnico, sočutje in mir. Spoznavali bomo, da nas vse Bog kliče k darovanju za bližnjega. To je naše poslanstvo, ki ga mora podpirati zaupanje v Božjo previdnost in odpuščanje ter vera v spreobrnjenje. Odkrivali bomo hrepenenja, ki jih je v nas položil Gospod ter vrednost molitve v hoji za Kristusom. Življenje in delo svetega Vincencija Pavelskega, ki ga bo pred nami razkrivalo šmarnično branje, naj ne bi ostalo le lepa zgodba, ampak naj nas nagovarja, da bomo zmogli na konkreten način odgovoriti na stisko bližnjih.

Zgledi vlečejo, pravi pregovor, zato se bomo v zadnjih dneh šmarničnega branja srečali z osebnostmi, ki so ob Vincencijevi duhovnosti zagorele v darovanju za bližnje. Njihove zgodbe nas bodo nagovarjale k petim krepostim, ki naj vodijo našo dobrodelnost in solidarnost; to so: preprostost, ponižnost, krotkost, zatajevanje in gorečnost. Vse te kreposti so bile lastne tudi Materi Mariji, ki naj bo naša priprošnjica, ko se odpravljamo na pot darovanja in služenja bližnjim in Bogu.

1. KDO JE SVETI VINCENCIJ PAVELSKI

Smo v pastoralnem letu krščanske dobrodelnosti in solidarnosti, ki naj bi vsakega kristjana izzvalo, da ozavešči svojo karitativno poklicanost in išče možnosti, kako bi udeležanjal to svoje poslanstvo. Kje začeti? Kdo nam bo pomagal?

Letošnje šmarnično branje prinaša med nas lik svetega Vincencija Pavelskega. Naj bo on, oče ubogih, naš učitelj. Naj bosta njegovo življenje in zgled naš mali vodnik pri iskanju osebnega poslanstva, ki je darovanje.

Sveti Vincencij Pavelski se je rodil leta 1581 v kraju Pouy (izg. Puj), danes Saint-Vincent-de-Paul, v jugozahodni Franciji. Življenje svinjskega pastirčka je vodila Božja roka. Postal je duhovnik, kraljičin svetovalec, obnovitelj Cerkve v Franciji, gotovo pa eden največjih dobrotnikov in svetnikov vseh časov. Še bolj kot nenavadne, pretresljive in napete življenjske prigode nas nagovarja pot njegove duhovnosti. To je pot umiranja sebi, da je lahko seme, ki ga je vanj položil Gospod, rodilo sad. Čudna so Gospodova pota, tudi ta, ki so izvolila, očiščevala in vodila svetega Vincencija Pavelskega, da je postal oče revežev, najdenčkov in sirot, bolnih in onemoglih, jetnikov, kaznjencev na galejah in sploh vseh ubogih svojega časa.

Imel je izreden čut za človeško dostojanstvo in je prepoznal svoje poslanstvo v tem, da ga obvaruje za vsako ceno. In da povrne ubogim svobodo – materialno in duhovno. Čeprav ni bil velik govornik, je znal pritegniti k delu in za svoje načrte pridobiti izredne energije ljudstva, ki bi sicer ostale zakopane. Prebujal je zavest, da je dostojanstvo vsakega človeka skrb vseh in ga moramo ščititi v sodelovanju. Duhovniki in laiki, Cerkve in država, bogati in revni so postajali Božja vojska za služenje bližnjemu. Pravijo, da je Vincencij s svojim delom med revne razdelil več milijonov, kot jih je imela Francija v državni banki. V času tridesetletne vojne je reševal cele pokrajine, da ubogo ljudstvo ni umrlo od lakote. In ko je storil že toliko, je vztrepetal ob misli, da je vendarle po svetu še toliko trpečih. Njegova pomoč je dosegla sužnje v Severni Afriki, kužne bolnike na Poljskem, preganjane katoličane na Irskem in pogane na Madagaskarju.

Vincencij se ni ustrašil trpljenja. Videl je uboge in ni šel mimo njih. Ustavil se je in se srečal z njimi v njihovi bolečini in trpljenju. Če ne bi najprej sprejel svoje ranjenosti in bolečine, sočutja ne bi premogel. Njegova pot do ubogih je pot evangelija, pot bližine. Njegovo delo je darovanje, ki ne zahteva nikakršnega plačila. Ne denarja ne nagrade ali priznanja. Vincencij se brani celo skušnjave notranjega zadovoljstva, da je nekomu pomagal. Daruje se bližnjemu, ker se Jezus vsak dan na oltarju daruje za vsakega izmed nas. Po zgledu Jezusa Kristusa, ki ni prišel na svet, da bi mu stregli, ampak da bi on stregel drugim, je posvetil svoje življenje služenju ubogim. V njih vidi obraz Križanega in jih ne obsoja, ampak jim želi biti blizu. Vincencij pravi: »Dajmo torej ... s prenovljeno ljubeznijo se posvetimo ubogim, iščimo celo

najbolj uboge in zapuščene ter pred Bogom priznajmo, da so oni naši gospodarji in gospodje in da jim nismo vredni izkazovati svojih majhnih uslug.«

V današnjem evangeliju Jezus pravi: »Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošiljam.« Te besede so namenjene nam in čakajo na naš odgovor. Vincencij svari pred lepimi besedami, ki izražajo veselje do dobrodelnosti ter so polne nežnih in pobožnih čustev. »A ko je to pri kraju, ko je treba delati za Boga, trpeti, se zatajevati, poučevati uboge, iti za izgubljeno ovco, sprejeti z ljubeznijo kako pomanjkanje, vdano prenašati nezgode, tedaj vse splahni, zmanjka jim poguma.«

Zadnje, kar si želimo, je, da bi šmarnično branje, ki je pred nami, ostalo zgolj zbirka lepih besed. Življenje svetega Vincencija ni le lepa pripoved, ampak želi biti vabilo na pot naše svetosti. Svetost ni nekaj, kar je prihranjeno le za izvoljene in posebne ljudi. K svetosti smemo in moramo stremeti vsi. Jezus tudi nas danes pošilja med uboge. Če se ne bomo najprej srečali z lastnim uboštvom, sočutja ne bomo premogli. Pot dobrodelnosti in solidarnosti mora biti zato pot darovanja, ki je umiranje sebi, da lahko seme, ki ga je v nas položil Gospod, vzkljuje in rodi sad.

Marija, pomagaj nam, da bi se po zgledu svetega Vincencija zmogli srečevati s trpljenjem in z bolečino, ki je v nas in med nami.

2. UBOGI VČERAJ IN DANES

V branju, ki je pred nami, bomo torej s pomočjo svetega Vincencija Pavelskega prebujali svoje poslanstvo karitativnosti in darovanja. Preden pa se poglobimo v življenje tega velikega dobrotnika in očeta ubogih, bi radi nekoliko osvetlili razmere njegovega časa, da bomo lažje razumeli njegovo delovanje.

Sedemnajsto stoletje je prineslo Franciji številne preizkušnje. Lakota, revščina, bolezni in vojne so pestile ljudstvo, a izgledalo je, da se zanj ne zmeni nihče. Oblast je bila nestabilna in se je ukvarjala sama s sabo. Spletkarjenja v zvezi s tem, čigava bo krona, so bila umazana in krvava. Nestabilnost države so poglobljale verske vojne, ki so trajale vse od leta 1562. Henrik IV. naj bi končal spore z Nantskim ediktom. A to je bila le rešitev na papirju, nestrpnosti med katoličani in protestanti pa so se nadaljevale. Verski spopadi niso imeli ničesar skupnega z bojevanjem za pravo resnico. Vera je bila za velike aristokratske družine le pripomoček, s katerim so si skušale utrditi svoje politično mesto — bodisi kot vladarji ali pa nasprotniki vladajočih.

Glavno mesto Francije je imelo okrog 250.000 prebivalcev. Med njimi so bile izredne razlike, ne samo po stanu, ampak tudi po načinu življenja, pravicah in privilegijih. Pariz so si delili visoki plemiči, duhovščina in trgovci, — reveži pa so živeli v skrajni bedi in so za preživetje morali beračiti. Leta 1614 so ustanovili splošno bolnišnico za reveže. Načrt je bil, da se jih umakne z ulic in s tem zatre beračenje. Ubogi so bili namreč za družbo nadležni in nevarni. V njih so gledali tatove in prenašalce nalezljivih bolezni. Imeli so jih za nesocialne, zato so videli rešitev v tem, da se jih loči od drugih. Miloščina ni bila več vrednota. Družba se ni spraševala o vzrokih revščine in se tudi sicer ni želela ukvarjati z njo, ampak jo je hotela umakniti izpred oči.

Tudi življenje na podeželju ni bilo lahko. Če so kmetje hoteli preživeti, so morali najprej obdelati svojo zemljo, zatem pa še gospodarjevo. S tem so največkrat komaj pokrili dolgove, ki so nastali v težkih časih, ko so cene žita izredno poskočile. Če pa sta družino zadeli bolezen ali smrt, so izgubili premoženje, hiša in njive pa so postale gospodarjeva last.

Vera ljudstva je bila v marsičem še vedno podobna srednjeveški. Veliko je bilo praznoverja. Protestantske reforme so zmedo le še povečale. Mnogi so novo vero sprejeli z začetnim navdušenjem, ki pa je kmalu splahnelo. Vera je predstavljala privilegij, saj je ljudi povezovala v skupnost, ni pa spreminjala življenja. Duhovnikov je bilo sicer veliko, a za njihovo vzgojo ni bilo poskrbljeno. Mnogi izmed njih so imeli zelo pomanjkljivo znanje, velikokrat pa tudi premalo občutka za svojo moralno odgovornost. Največkrat so bili zgolj v funkciji delivcev zakramentov, niso pa ljudi vzgajali, niti jim oznanjali evangelija. Cerkev je sicer spodbujala ljudske misijone, a ti so največkrat ostajali na ravni instrumenta za utrjevanje politične oblasti.

Družba je bila v krizi na več ravneh. Razmere so klicale po odgovoru. In v tak svet je Bog poklical svetega Vincencija Pavelskega, da bi odgovoril na stisko ljudi.

Od Vincencijeve smrti je minilo že tristo petdeset let. Smo v dobi, ki za svoj temelj delovanja razglša človekove pravice in vzpostavlja vzajemne sisteme socialnega varstva. A slika tedanjega časa se nam vseeno ne zdi tako tuja. Nekaj je v njej, kar nas spominja na danes.

In kakšen je naš danes?

Oblast je nestabilna in se ukvarja sama s sabo. Resnica ni cilj, ampak se njeno ime izrablja za manipuliranje množic.

Nihče noče prevzeti odgovornosti za vzgojo mladih. Starši pogosto krivijo šolo in največkrat nočejo videti sebe. Šola želi biti nevtralna in kot taka nima mnenja o tem, kaj je prav in kaj je narobe, kaj je res in kaj ni. Kje se bo otrok tega naučil?

Revščina je med nami in v nas, a se redko kdo sprašuje o njenih vzrokih. Raje bi se ne ukvarjali z njo. Pometemo pod preprogo in se delamo, kot da je ni.

Dosegli smo versko svobodo. Naša duhovno izpraznjena srca so še do nedavnega poslušala, da Boga ni in da je mrtev. Sedaj pa nam ponujajo vero kot na tržnici v vseh mogočih oblikah in velikostih, barvah in cenah. Vse po meri potrošnika. Praznoverje se ni še nikoli tako dobro prodajalo. Naše usode zaupamo vedeževalcem, ki se oglašajo med televizijskimi oglasi. Bolj kot zdravi pameti zaupamo horoskopom. Radi imamo čaščenje svetih podob, posebno televizije in računalnika. Katoliška vera je nedeljska obleka, je naš privilegij, ki nas umešča v skupnost, a naših src ne spreminja. V takšen svet nas je poklical Gospod, da bi odgovorili na stisko ljudi.

Marija, pomagaj nam, da bomo kritični do razmer današnjega časa. Vendar naj se najprej ustavimo pri sebi in svojem odnosu do resnice, trpljenja in vere. Naj se tukaj začne naš odgovor.

3. Z DEDIŠČINO DOMA ZA SANJAMI

"Bil sem svinjski pastir," je rad povedal Vincencij, ko je pripovedoval o svojem otroštvu. Vzpenjal se je na hodulje, da je zviška lažje nadziral čredo prašičev in se pomikal po močvirni zemlji rodne pokrajine Landes. Ta provinca je bila med najrevnejšimi v francoskem kraljestvu. Kamorkoli je z visokih hodulj segel pogled malega pastirčka, je lahko uzrl le močvirja in peščene ravnine, porasle s hrasti. Nerodovitna in nezdrava dežela je narekovala borno življenje tamkajšnjih kmetov. Delo vseh članov družine, od jutra do večera, dan za dnem, je dajalo upanje za preživetje. Zvečer so se ljudje vračali v skromne domove, katerih stene so bile spletene z ržene slame in ometane z ilovico. Na mizo so postavili leseno skledo in vanjo nasuli proseno kašo. Korenje, repa, zelje in bob so veljali za priboljšek. Jajca, meso in volno so morali prodati, da so lahko plačali davke. Hrana je bila borna, le vode je bilo dovolj za vse. A kaj, ko je bila večkrat onesnažena in okužena. Pohištva so imeli malo. Le miza in nekaj stolov, lesena skrinja za spravilo konopljastih srajc in zakrpanih suknjičev ter postelja, ki so si jo praviloma delili vsi člani družine. Pod isto streho so spale tudi živali.

Vincencijev oče Janez De Paul je bil reven kmet, ki je v vasi Pouy pri Daxu na zakupljeni zemlji preživel svojo družino. Z ženo Bertrando sta imela šest otrok, Vincencij pa je bil tretji po vrsti. Pridelovali so proso in zelenjavo, nabirali drva na občinski zemlji in redili drobnico, svinje in vprežne vole. Bili so krščanska družina. Vera, ki so jo živeli, je bila značilna za preproste kmečke ljudi tistega časa. Bog je bil njihov sopotnik. Bali so se njegove jeze in upali v njegovo naklonjenost. K njemu so se zatekali v vseh težavah, njemu so se zahvaljevali,

kadar jim je šlo dobro. Vincencij je nekoč zapisal: "Ste videli kdaj ljudi, ki bi imeli več zaupanja v Boga kot dobri kmetje? Sejejo žito in pričakujejo, da jim bo Bog dal dobro žetev. In če Bog dopusti, da tega ni, še vedno zaupajo, da jih bo Bog ohranjal vse leto." Vsak večer je družina skupaj molila rožni venec. Čeprav je bilo življenje zaznamovano z garanjem in borbo za preživetjem, so se ljudje radi ustavljali ob raznih ljudskih pobožnostih. In karkoli je že bilo na mizi, znali so skupaj praznovati.

Vincencij ni bil prvorojenec, zato mu v družini niso pripadale nikakršne pravice. Vendar sta starša opazila, da je bister fant in nadpovprečno nadarjen. Vsak par rok je bil na kmetiji še kako dobrodošel, a starša sta se zavedala, da sta Vincenciju dala že vse, kar sta mogla in znala. Trdno vzgojo, zgled pokončnosti in delavnosti, ljubezni in vere. S to popotnico naj gre naprej. Najprej sta ga poslala k stricu, ki je bil duhovnik in predstojnik romarskega zavetišča. Pri njem je bil Vincencij deležen pouka latinščine. Pokazalo se je, da ima izreden talent za učenje, pa tudi zanimanje za verske vsebine, kar je še utrdilo upanje staršev, da bi lahko postal duhovnik. Tako mu ne bo treba skrbeti, da bi bil lačen ali revež, z dohodki od nadarbine pa bo lahko pomagal tudi svojim domačim. Tveganje je bilo veliko, saj je bila šolnina draga in bi za družino pomenilo, da se vsaj za nekaj let še bolj izpostavi na rob preživetja. A misel na sina, ki se mu je uspelo iztrgati iz objema revščine, je prinašala veselo upanje. Tudi v štirinajstletnem Vincenciju je raslo hrepenenje po drugačnem in boljšem življenju. Prihodnost mu je predstavljala izziv.

Razmišljanje o Vincencijevi družini in domu nas vabi, da se za trenutek ozremo tudi v naše domove. Bogato so opremljeni s pohištvom in elektroniko. Sobe so prostorne in udobne. V hladilnikih je veliko raznovrstne hrane. Pomanjkanje nam je danes, hvala Bogu, tuje. Pa nam je res? Poglejmo naše odnose. Tam se bohoti naša revščina in pomanjkanje. Hiša je pogosto velika in trdna, a dom največkrat razpada. Kaj ga uničuje?

Hitenje. Vsak član družine bega po svojih opravkih. Eden na delo, drugi po nakupih, tretji v zabavo. Kdaj smo se nazadnje zares ustavili in bili preprosto skupaj? Zakaj se tukaj kar sam ponudi odgovor: "Ni časa." Naš dom razpada, ker nam je lažje hiteti, kot pa se ustaviti. Najprej ob sebi, nato drug ob drugem. Če se iskreno ustavimo, se namreč kmalu zavemo, da je v naših odnosih veliko laži. Niti sami pred sabo si ne upamo biti iskreno to, kar smo. Raje se nekoliko olepšamo. Raje opravičimo kakšno razvado ali greh, ki nas razjeda in nam jemlje svobodo. Če sebi ne priznamo svoje ranljivosti, jo bom drugim še manj. Zato pa se kar samo zgodi, da se v družini in družbi izgublja občutek za greh, za to, kaj je prav in kaj je narobe. Vsako stvar se da z malo domišljije opravičiti, razložiti in razumeti. Laž ostaja, se množi in zaradi nje dom še naprej razpada. Ker ne priznavamo svojih napak, polomije pa se vedno tudi ne da skriti, napademo drugega. Najlažje tistega, ki nam je najbližje. Moža, ženo, otroke, brata, sestro, soseda ... Obtoževanje je tretja plat razpadanja naših domov. Za vse so krivi drugi. Ker ne moremo sprejeti sebe, ne moremo sprejeti drugih.

Ali je to realnost naših domov? Zgled mladega Vincencija nam danes prinaša izziv, da si zaželimo boljšo prihodnost za nas in naše družine? Ali imamo dovolj poguma za hrepenenje, hrepenenje po domu?

Marija, izprosi nam poguma, da bomo zmogli verjeti in upati v boljšo prihodnost za naše domove.

4. GRADITI HIŠO NA PESKU

Pri svojih štirinajstih letih si je Vincencij začel utirati pot k boljšemu življenju. Dela se je lotil zagnano in z veliko vnemo. Ni hotel izgubljati časa in s tem težko prigarana denarja svoje družine. Na kolegiju v Daxu je med učenci kmalu izstopal po svoji marljivosti. Odvetnik Comte ga je izbral za domačega učitelja svojih otrok. Fant se je preselil v njegovo hišo in tako prihranil stroške za oskrbnino. V šoli je kazal izredno nadarjenost in tudi kot mladi učitelj se je odlično izkazal.

Pri šestnajstih letih je dosegel nižje redove, škof iz Tarbesa pa je v njegove lase zarezal tonzuro. To je bilo prvo vidno znamenje njegove duhovniške poti. Veselil se ga je, saj mu je predstavljalo korak bliže cilju. Oče je moral prodati par volov, da je lahko plačal vpisnino na univerzi v Toulousu za Vincencijev študij teologije. Misel na odpovedi, ki jih je zanj trpela družina, ga je gnala naprej. Bolj kot poklicanost ga je v duhovništvo vlekla želja, da bi se denarno osamosvojil.

Da bi si zagotovil nadaljnji študij, je vedno iskal priložnosti za zaslužek. Študij je bil drag in denarja vedno premalo, zato se mu je mudilo naprej. Nove odredbe tridentinskega koncila z višjo starostno mejo za mašniško posvečenje bi skoraj prekrizale njegove načrte. A tudi sedaj ni hotel popustiti. Ovire se je lotil preračunljivo. Vedel je, da v Franciji zahteve koncilskih očetov še niso dobile uradne veljave, zato se je obrnil na škofa iz Périgueuxa, ki je bil že v visoki starosti in nezahteven. Ta ga je leta 1600, starega komaj dobrih 19 let, posvetil v duhovnika. Pozneje je Vincencij priznal: "Takrat, ko sem se drznil vstopiti v ta stan, nisem vedel, kaj pomeni biti duhovnik. Če bi to vedel tedaj, kar sem dojel pozneje, bi bil rajši obdeloval zemljo, kot se predrzno spustil v ta strašni stan."

Vincencij je nato romal v Rim, kjer je nadaljeval teološke študije in jih zaključil z diplomom. Takrat se je zanj pokazala nova priložnost. Neki vplivni znanci so se začeli zavzemati, da bi mlademu, ambicioznemu duhovniku pripadlo mesto škofa. Vincencij kar ni mogel verjeti svoji sreči. Življenje, ki si ga je tako želel in bi mu prineslo bogastvo in čast, je bilo skoraj na doseg roke. Izgledalo je, da se mu tudi na finančnem področju končno obetajo boljši časi.

Starejša dobrotnica mu je v oporoki zapustila denar v višini zneska, za katerega bi navaden delavec moral garati približno šest let. To, si je mislil Vincencij, bo rešilo marsikatero težavo. A denar je bilo treba šele izterjati od človeka, ki jo je pravočasno pobrisal v Marseille. Vincencij si je sposodil konja in šel za njim. Ko ga je našel, je terjal denar. Mož ni popustil, zato ga je dal na sodišče. Prodal je najetega konja, da je lahko poravnal sodne stroške. Slednjič je mož pristal v ječi, Vincencij pa je dobil svojih tristo zlatnikov. Zadovoljen se je z ladjo odpravil domov. Prihodnost je bila na varnem v njegovih rokah. Tako je vsaj mislil ...

Potem pa je en sam dogodek spremenil vse. Prišel je kot veter, ki v eni noči poruši hišo, ki jo je nespametni gospodar zgradil na pesku. Sredi noči je posadko zajel preplah. Mornarji so zagledali ladjo, ki se jim je nevarno bližala. Nobenega dvoma ni bilo več. Postali so tarča morskih roparjev, ki so dobro vedeli, da lahko z napadi z obale prestrežejo mnogo bogastva, ki je plulo tam mimo. Napadli so ladjo. Boj je bil hud, mnogi so padli. Tudi Vincencija ja zadela puščica. Hudo ranjenega so z drugimi preživeli vkrcali na razbojniško ladjo. Namesto domov in svojim ciljem naproti je moral odpluti v ujetništvo in sužnost.

V drugem delu včerajšnjega šmarničnega branja smo razmišljali o naših razpadlih domovih. Ruši jih neprestano hitenje, medsebojno obtoževanje in laž. Toda kljub vsemu želimo naprej. Hrepenenje po lepšem domu ostaja. Vedno lahko poskusimo znova zgraditi naš dom. A tukaj obstaja nevarnost, v katero se je ujel tudi mladi Vincencij. Hišo je treba graditi na skali, ki je trdna in ki ostane. Minljive reči, kot so denar in ugled, ugodje in lepa zunanost, ne morejo biti dober temelj za naše domove. Kolikokrat se v naših družinah ponavlja ta zgodba: oče je v službi od jutra do poznega popoldneva. Služba je pomembna. Prinaša dohodek družini, da ima dovolj materialnih dobrin in je lahko srečna. Mama pospravlja, kuha in pere. Tudi za vrt je treba skrbeti in za rože. Njeno delo je pomembno. Če je vse urejeno, smo lahko mirni in srečni. Otroci se morajo učiti, morajo biti v šoli uspešni. Šola je pomembna. Lepe ocene prinašajo vsem zadoščenje in v prihodnosti obljublajo srečo. V tem hitenju se mož in žena oddaljujeta drug od drugega. V družino se prikrade obtoževanje, nemir in pretvarjanje. Otroci zaradi čustvene zmede popustijo v šoli in se skrijejo v svet omame. Kje je sedaj naša sreča?

Sreča je v srečanju in dom mora biti prostor srečanja s seboj, z drugim in z Bogom. Bližine med nami je toliko, kolikor zmoremo biti med sabo iskreni. Zato naj bo RESNICA prvi temelj našega novega doma. Iz resnice se rojeva SOČUTJE. Če uspem sam sebi priznati lastne slabosti, lahko razumem bližnjega v njegovi nepopolnosti. Drug drugemu sva lahko v oporo za premagovanje slabosti in greha. Sočutje je drugi temelj našega doma. In tretji je MIR. Mir, ki prinaša veselje nad tem, da smo lahko drug z drugim in da to zadošča.

Marija, pomagaj nam, da si bomo v medsebojnih odnosih prizadevali za RESNICO, SOČUTJE in MIR.

5. V ISKANJU ČISTEGA ZLATA

Ladja je končno pristala v severni Afriki. Vincenciju se je zdelo, da je od usodne noči, ko so jih napadli morski razbojniki, minila že cela večnost. Bil je ranjen in popolnoma izmučen. A tukaj, v tuniškem pristanišču, se je pravo trpljenje šele začelo. Skupaj z ostalimi so ga z zvezanimi rokami in z verigo okoli vratu vlekli po ulicah mimo zijalastih množic. Na trgu so se okoli žalostne skupine ujetnikov kmalu začeli zbirati kupci. Možje v dolgih beduinskih plaščih so hodili okoli njih, si ogledovali njihovo zobovje in jim otipavali ude. Razčlovečenje, ki so ga bili deležni, je bilo boleče in sramotilno. Začeli so z barantanjem. Vincencij se je počutil kot v nočni mori. Še nikoli ni bil tako nemočen. Vedno je imel vse pod nadzorom in v svojih rokah, sedaj pa so o njegovem življenju odločali drugi.

Vincencija je kupil neki ribič, ki pa je že čez nekaj dni jezen spoznal, da je bil nakup slab. Suženj je imel morsko bolezen, poleg tega je bil hudo ranjen. Zaman so bile brce in kletve, z njim si res ni mogel pomagati. Za mladega sužnja se je zanimal neki mož, ki je bil po poklicu zdravnik, ukvarjal pa se je še z alkimijo. Želel je dobiti mirnega sužnja, ki bi mu bil v pomoč pri njegovem alkimističnem delu. Ribič ga je z veseljem prodal in se tako rešil nekoristnega sužnja.

Vincencij se je pri zdravniku bolje počutil. Novi gospodar je bil dober in človekoljuben. Z njegovo pomočjo se je Vincencijeva rana lepo zacelila, čeprav je zaradi nje vse življenje nekoliko šepal. Zdravnik mu je določil delo v kleti, kjer je imel urejen alkimističen laboratorij. Njegova edina naloga je bila skrb, da ogenj v številnih pečeh nikoli ne ugasne in je z mehom podnetal žerjavico.

Gospodar je pripovedoval, da že vrsto let išče kamen modrosti, ki bi neplemenite kovine spremenil v zlato. Cele dneve je ždel v zlati kuhinji. Vestno in natančno je tehtal sestavine in kuhal zvarek iz živega srebra, bakra, cinka in arzena, ga posul s skrivnostnim praškom in čez štiriindvajset ur dobil zlato podobno zlitino. Ko pa je novo dobljeno kovino položil na tehtnico, je žalosten ugotovil, da je še vedno prelahka. Zlato bi moralo biti težje. Naslednji dan je znova poskusil.

Vincencij je imel veliko časa za premišljevanje. Razmišljal je o svojem dosedanjem življenju. V vseh teh letih je odgovorno zastavil svojo prihodnost. Na vse je mislil, bil je marljiv in pošten. Prepričan je bil, da tudi Bog blagoslavlja njegove načrte, sedaj pa se je čez noč vse spremenilo v prah. Bog ga je vrgel na tla.

Ko si na tleh in se od spodaj razgleduješ po svojem življenju, dobijo stvari kar naenkrat drugačno podobo in težo. Vincencij je tehtal vse tisto, za kar se je trudil in gnal. In bolj ko je tehtal, jasneje je videl praznino. Toliko truda, a tukaj na dnu mu ni koristilo nič; ne pridobljeni denar, ne ugled, niti vsa učenost in prazne obljube. »Brez vsega tega..., kdo sem? Kaj mi sploh še ostane?«, so ga bolela vprašanja. Če ne bi molil, bi se ga kmalu polotil obup. Spet in spet se je v mislih vračal nazaj: »Kaj sem delal narobe? Kaj sem spregledal?« Pridobil si je toliko znanja in učenosti in menil, da pozna že vse odgovore, ki mu jih lahko prinese življenje. Njegova pot mu je bila jasna, cilj tudi. Naenkrat pa ni imel nič, nobenih odgovorov. Le kopico novih in novih vprašanj: »Kdo sem, ko nimam ničesar in ko sem sam? Kdo je moj Bog in kaj pričakuje od mene? Kakšno je moje poslanstvo in po čem hrepenim v svojem bistvu?«

Vincencij je čutil, da se v iskanju resnice odpira prostor božji navzočnosti. Predstavljal si je, da v trpljenju Bog pretaplja njegovo dušo, da bi jo očistil in spremenil v zlato.

Bog želi tudi naše domove prečistiti v resnici. Pot do nje je težka. Začne se tako, da si tvegamo zastaviti tudi vprašanja, za katere smo mislili, da smo nanje že odgovorili. Bog nas vabi, da spoznavamo resnico o sebi in jo nato delimo ter z drugimi prečiščujemo svojo prtljago zgrešenih predstav. Iskanje resnice boli, ker pomeni odpoved našim predstavam, ki se jih mnogokrat trdno oklepamo, ker nam pomenijo varnost in udobje. V težkih trenutkih pogosto spoznamo, da ni vse zlato, kar se sveti. V prizadevanju se pogosto izkaže, da stvari nimajo teže in nas puščajo prazne.

Kristjani moramo goreti v vnemi za resnico kot alkimist v iskanju zlata. Vprašanja, ki si jih je zastavljal Vincencij, so izziv tudi za nas. Vedno znova moramo tvegati spoznanje, da smo morda zgrešili na poti, da je naša smer napačna. Svetnik je svojim misijonarjem rad polagal na srce, naj vedno izberejo Kristusa za svojo orientacijsko točko in merilno enoto. Tudi mi moramo v molitvi izročati svoje načrte Bogu. Osvobojeni zgrešenih predstav in samoljubja bomo lahko iskali svoje poslanstvo in svojo uresničitve znotraj načrta, ki ga ima Bog z nami.

Marija, pomagaj nam, da bomo goreči v iskanju resnice.

6. ZLAGANA SOLIDARNOST

Skoraj leto dni je Vincencij služil svojemu gospodarju. V teh težkih časih ni nikdar nehal moliti, da bi mu Bog vrnil prostost in ga pripeljal nazaj v domovino. Alkimist je umrl in Vincencij je tretjič zamenjal lastnika. Novi gospodar je bil tudi sam nekoč suženj, a se je rešil

tako, da se je odpovedal krščanski veri in postal musliman. Sedaj je s tremi ženami živel na svojem posestvu. Čeprav je minilo že toliko časa, odkar je zamenjal Boga, ga je v srcu še vedno kljuvala vest. Nemir je postal še večji ob srečanju z Vincencijem, ki svoje vere ni skrival in je odkrito povedal, da je duhovnik. Neke noči, ko je breme greha postalo pretežko, se je odpadnik zaupal mlademu sužnju in ga prosil za spoved. Spoznal je, da tako več ne more živeti in sklenil, da skupaj z duhovnikom, ki ga je rešil težkega greha, pobegne nazaj v domovino. Kljub vsem nevarnostim sta se po morju uspela vrniti v krščansko deželo. V Avignonu se je spreobrnjenec spravil s Cerkvijo in zajokal od sreče. Tudi Vincencij je jokal in se v goreči molitvi zahvaljeval Bogu, da ga v preizkušnji ni pustil samega in je vodil njegovo pot nazaj v prostost.

Tu v Avignonu je Vincencij spoznal Petra Montoria, ki je bil papežev delegat. Pripoved o suženjstvu je cerkvenega dostojanstvenika ganila in odločil se je, da povabi Vincencija s sabo v Rim. Odprl mu je vrata svojega sijajnega doma. Tu se je Vincencij srečeval z visokimi predstavniki rimske kurije ter raznimi drugimi velikaši in učenjaki. Slišal je veliko lepih besed, a se tokrat ni dal zapeljati. Stal je na svojih nogah in kritično ugotavljal, kako oblastniki veliko obljublajo, a za ubogo ljudstvo le malo storijo. Enak odnos so imeli do njega. Vsi so bili z njim izredno prijazni, vse so zanimale njegove prigode iz suženjstva, a to je bilo tudi vse.

Naveličan sladkih besed in narejenih smehljajev se je leta 1608 vrnil v Pariz in kmalu dobil mesto miloščinarja na dvoru kraljice Marjete, prve žene Henrika IV. Njun zakon je bil razveljavljen, ona pa si je na račun svojega bivšega moža dala sezidati veliko palačo, okoli katere so se razprostirali ogromni vrtovi. Služba miloščinarja ni bila posebno sijajna. Kaplani miloščinarji, ki naj bi skrbeli za dela ljubezni, so spadali k služinčadi. Vincencij je vedno bolj čutil, da je dobrodelnost le nekakšen okrasek sredi izobilja, razkošja in nemoralnih razvad dvora. Ta solidarnost ni bila drugega kot prezir do ubogih, ki naj jim tu in tam pade kakšna drobtina z mize, da bodo tiho.

Vincencija je takšna realnost bolela. Nihče ni videl ubogih, nikogar ni brigalo zanje. Vsak je iskal le način, kako se čim bolj elegantno izogniti srečanju z revščino in bolečino. Vsa dejanja, tudi njegova, je vodilo le samoljubje. Počutil se je, da mu nič ne uspeva in ni bil srečen. Bil je nemiren in ni vedel, kakšna naj bo njegova vloga v vsej tej zlaganosti.

Tokrat nas šmarnično branje izziva, da razkrinkamo zlagano dobrodelnost in solidarnost, ki jo srečujemo v svetu, pa tudi v nas samih. Brezdomci, alkoholiki, druge vrste odvisniki, duševni bolniki in kako drugače ubogi se nam smilijo. Ker smo kristjani in nas tako uči evangelij, se nekako prisilimo k držbi, ki ne obsoja, ampak želi pomagati, dokler nas pomoč ne stane preveč. Radi bi imeli oboje: oprano vest in svoje lagodje, udobje in mir. Brezdomcu damo nekaj drobiža; obleke, ki jih sami več ne nosimo, nesemo v zbiralnice; pri nabirkah za

pomoč revnim oddamo svoj prispevek... Pokimamo, ko nam kdo reče, da smo vsi ubogi, vsi grešni, vsi reveži, vendar pri sebi pogosto tega ne čutimo. Nočemo si deliti mesta z ubogimi in se v sebi tolažimo z mislijo: »Jaz pa že nisem tak, jaz sem boljši.«

Druga skrajnost pa je liberalen pristop in njegova sprevržena solidarnost. Po tej logiki idealov ni več, tako da o grehu in prizadetosti sploh ne govorimo. Tudi ciljev vzgoje in pomoči pravzaprav ni. Ostane neke vrste solidarnost, ko vsakemu revežu rečemo, da sploh ni revež, kar pa je čista laž. Nad ubogimi si umijemo roke in pravimo, da je na primer brezdomstvo, pijančevanje in eksperimentiranje z drogo svobodna izbira posameznika, pač njegov stil življenja. Spet sama zlaganost in odnos, ki ga vodi prezir, saj je le elegantna rešitev, kako čimprej priti mimo ubogih.

Solidarnost v obeh primerih je prazna in ne rodi sadu, ker v njej ni darovanja za bližnjega. Je le gora prezira, ki se skriva za lažno masko sprejemanja in pomoči. Resnična solidarnost je težja in zahteva od nas, da se srečamo z bolečino lastne revščine in uboštva. Šele ko vzamemo lastno bolečino zares, lahko sočustvujemo z drugim.

V naslednjih poglavjih bo Vincencij odkrival pot do solidarnosti in dobrodelnosti, ki jo uči evangelij. Pojdimo tudi mi z njim na to pot darovanja.

Marija, pomagaj nam prepoznavati zlaganost našega odnosa do ubogih.

7. SREČANJE Z LASTNIM UBOŠTVOM

Vincencij je mislil na svoje domače. Gotovo so razočarani, ker si še vedno ni zagotovil poštenih dohodkov. Ni mu uspelo uresničiti njihovih pričakovanj in to je doživljal kot neuspeh in poraz. V tej bolečini je mami napisal pismo: »Opravičujem se ti, ker se ne morem vrniti domov. Še vedno upam, da bom ujel priložnost za svojo kariero, ki so mi jo uničile nesreče. Rad bi si zagotovil pošteno vzdrževalnino in preostalo življenje preživel blizu tebe.«

Vedno bolj se je zavedal, da so bila vsa njegova prizadevanja za izpolnitev hrepenenja po boljšem življenju brezuspešna. Bog je dopustil, da mu je ravno ta čas prinesel eno najbolj bolečih ponižanj v življenju. Zaradi nizkih dohodkov je bil primoran deliti najeto sobico z nekim rojakom. Nekoč je iz sobe izginila denarnica tega sostanovalca, ki je zato Vincencija obdolžil kraje. Ker se ta ni hotel braniti, se je oškodovani še bolj razburil. Dosegel je, da je Vincencij izgubil stanovanje. Dal ga je na sodišče in duhovnika javno blatil ter daleč naokrog raztrosil sramotilne obtožbe.

Vincencij je znova padel na tla. Doživljal je zavrženost in bolečo samoto. V tej stiski je mislil na uboge. Nihče jih ne brani in jim ne verjame. Krivi so že zato, ker so revni. Bilo mu je, kot da bi nosil njihovo težo krivice, nemoči in samote. V tej stiski ga je Bog pripravljajal za novo preizkušnjo. Preizkušnjo v veri ...

Vincencij je bil še vedno zaposlen kot miloščinar na dvoru, ko je spoznal duhovnika, ki se je nanj obrnil v hudi duševni stiski. Izgubljal je vero. Kljub visokemu teološkemu znanju se je srečeval z dvomi. Naprezal se je k molitvi, a Božje bližine ni našel. Sama tema in molk. Skušnjave so bile tako močne, da si je hotel vzeti življenje. Obrnil je na Vincencija, ker je čutil, da je tudi on preizkušen v trpljenju in ga bo morda lažje razumel.

Vincencij je najprej poslušal. Trpljenje sobrata je vzel zelo resno. Želel mu je biti v oporo. Svetoval mu je, naj za nekaj časa preneha z molitvijo in naj le počiva, medtem pa je sam goreče molil zanj. Slednjič je Bogu ponudil samega sebe v zameno za dušni mir preizkušenega duhovnika. »Vzemi breme, ki ga nosi ta človek in ga meni naloži, da ga bom nosil namesto njega.«

Bog je molitev uslišal. Učeni duhovnik je spet našel mir; njegova vera je postala otroško zaupljiva in v takšnem spokoju je tudi umrl. Vincencija pa je zajel strašen vihar preizkušnje v veri. Zaman je iskal Božjo bližino. Bilo je, kot bi nanj padla noč. Ta padec je bil najbolj boleč. V vseh dosedanjih preizkušnjah je čutil, da ga vodi Božja previdnost in upal, da ima njegovo trpljenje smisel in cilj, saj je vendar Bog tisti, ki ga dopušča. Tokrat pa je bil sam in osamljen, zapuščen še od Boga. »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil,« je vzdihoval v svoji duši. Ta strašna tema je trajala več kot tri leta. V občutku zavrženosti je spet mislil na uboge in je vedno bolj čutil, kako so mu blizu. V njem je dozorela neskončna želja po darovanju. Bogu je izrekel to zaobljubo: »Vse svoje življenje želim služiti ubogim.« In kakor bi bil odčaran, so skušnjave izginile. Spet je našel Boga in zajel ga je mir.

Tako je Vincencij stopil na pot svoje poklicanosti. Seme, ki ga je vanj položil Gospod, je pognalo kal. Počasi in še vedno v trpljenju se bodo rodili prvi sadovi.

Solidarnost se začenja v srečanju z lastnim uboštvom. Vsakdo pozna občutek naveličanosti, obupa, nemira ... Vsakdo je že kdaj bil na nek način zlorabljen. V tem smo podobni odvisniku. Poznamo globoka, a le delno uresničena hrepenenja po sprejetosti in toplini dóma. V tem smo lahko solidarni z brezdomcem. Poznamo lenobo in skušnjave strasti. Vse to nam ni tuje. Vprašanje je le, ali to sami sebi priznamo in ali znamo sprejeti bolečino teh ran. Le če si priznamo svoje skušnjave in boje ter svojo revščino, smo lahko solidarni z ubogimi. Solidarnost, ki ni lažno sočutje in usmiljenje, bo rodila sadove. Najprej v nas samih, ker bomo svobodni v tem, kar smo; pred nami bo možnost rasti. Potem bo rodila sadove v

naših odnosih do bližnjih, ki bodo postajali prostor pristnega srečanja s seboj, z drugim in z Bogom. Kajti "če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane samo; če pa umre, obrodi obilo sadu" (Jn 12, 24).

Marija, blagoslavlja naša prizadevanja za pristno solidarnost z bližnjim.

8. NA POT POSLANSTVA

Potem ko je Vincencij sklenil, da želi vse svoje življenje služiti ubogim, ga je zajel notranji mir. V tem času je srečal Petra Bérulla, vplivnega duhovnika, ki je bil zaljubljen v svetost. Menil je, da je pot do svetništva v odpovedovanju samemu sebi. Odpoved namreč kroti samoljubje in pripravlja prostor čisti ljubezni. V mističnem doživetju je prišel do spoznanja, da je njegovo poslanstvo v tem, da ljudem približa skrivnost Kristusovega učlovečenja, ki je doseglo svoj vrh pri zadnji večerji. Bérulle je razumel, kako pomembna je vloga duhovnikov, ki morajo biti izvir svetosti v Cerkvi. Od takrat dalje je bil ves predan cilju, da vrne duhovništvu tri bisere duhovniške krone: veljavo, svetost in znanost.

Okoli sebe je zbral skupino duhovnikov, da bi ustanovil »oratorij«. Ta skupnost brez zaobljub naj bi bila vir apostolskega dela med laiki in duhovniki. Načrt je bil privlačen tudi za Vincencija, ki se je kmalu pridružil prvi skupini oratorijancev. Toda Bérulle mu je predlagal, naj se raje kot življenju v oratoriju posveti pastoralnemu delu v neki župniji, ki je ostala brez duhovnega vodstva. Vincencij je sprejel njegovo pobudo in v maju 1612 začel pastoralno delo v Clichyju.

Prebivalci te kmečke vasice so ga zadržano sprejeli, saj niso vedeli, kaj naj pričakujejo od učenega župnika. Vincencij je začutil zadrego in z veseljem povedal, od kod prihaja in da mu kmečko življenje ni tuje. V naslednjih tednih je spoznaval svojo župnijo. Hodil je od hiše do hiše, poslušal težave in stiske ljudi ter pomagal, kjer koli je mogel. Lotil se je vsakega dela, saj je želel biti blizu ljudem. Z navdušenjem je opravljal duhovniško službo. S svojim zgledom je v ljudeh prebujal pobožnost in ljubezen do Kristusa. Mašno daritev je vodil zbrano in v ganljivi ponižnosti pred Najsvetejšim. Z gorečim srcem je oznanjal evangelij. Njegove besede so bile preproste, da so jih kmetje lahko razumeli. Znal pa je biti tudi strog in odločen. Bil je kot dober kmet, ki svojo njivo obdeluje z ljubeznijo, a s trdo roko ruje plevel. Bog je njegovo delo blagoslovil z bogato žetvijo.

V župnišču se je kmalu pričela zbirati skupina dvanajstih fantov, ki so želeli postati duhovniki. Med njimi je bil tudi Anton Portail, ki je kasneje postal eden njegovih prvih

sobratov. Vincencij jih je učil latinščine ter jih z besedo in zgledom spodbujal, da bi goreče stopili na pot duhovniškega poslanstva.

Vincencijev dan je bil izpolnjen od prve do zadnje minute. Ves se je daroval za Boga in ljudi. Na svojih dušnopastirskih poteh je oskrboval bolnike, poučeval otroke, opozarjal na greh in spodbujal ljudi v njihovih stiskah. Kmetje so imeli svojega župnika radi. Z veseljem so poprijeli za delo, ko se je Vincencij lotil opravil v cerkvi. K maši so prihajali v velikem številu in se pobožno udeležili svetega obhajila. Pri bogoslužju so sodelovali s petjem, pridige pa pozorno in zbrano poslušali.

Mnogo pozneje se je teh časov Vincencij takole spominjal: »Mislim, da tudi papež ni tako zadovoljen, kot je župnik med tako dobrimi ljudmi.« Vincencij je odkrival svoje poslanstvo v duhovništvu. Kot duhovnik si je zadal dvojno nalogo: skrb za svetost in neustavljivi zagon v delih ljubezni. Od sadov tega časa pa se je hranil vse svoje življenje.

V evangeliju smo slišali zgodbo o dveh učencih, ki sta bila na poti v Emavs. Njuno razpoloženje je bilo v pravem nasprotju z mirom, ki ga je čutil Vincencij, ko je odkrival svoje poslanstvo. Za učenca je bila pot pred njima brezciljna. Jezusova smrt na križu jima je vzela poslanstvo. Nič ni hujšega kot biti brez cilja v svojem življenju. Vsak napor postane krivica, vse, kar je lepega, izgubi svoj pomen. Šele ob lomljenju kruha sta spoznala čudovito resnico. Jezus je res vstal! Zahrepenela sta po tem, da bi veselje delila z drugimi. Še tisti večer sta se vrnila, da bi pripovedovala o tem, kaj se jima je zgodilo na poti. Spet sta našla svoje poslanstvo. Darovala bosta napor svoje poti, da se bodo tudi drugi navdušili nad veselim spoznanjem.

Bog nas je poklical v življenje. Poklical nas je po imenu, da se uresničimo znotraj Božjega načrta, ki je pripravljen za nas. Če tega ne vzamemo zares, bomo v svojem bistvu ostali neizpolnjeni, naše življenje bo brezciljno in prazno. Dekle se mora izpolniti kot ženska, fant išče svoje poslanstvo kot moški. Pri krstu postanemo kristjani. To ni le privilegij, ampak predvsem odgovornost, da ta poklic živimo in smo v njem prepoznavni. Neodgovornost do te službe škodi občestvu in Cerkvi, saj pripomore k izgubi identitete kristjanov, ki bi morali biti sol zemlje.

Naslednje poslanstvo je moj poklic. Ni bistveno, kakšen je moj položaj in dohodek. Pomembno je, da se, kjerkoli že sem, trudim živeti scela in se darovati za druge in za Boga: kot kuhar ali delavec, kot znanstvenik ali kmet, kot učiteljica ali gospodinja ... Podobno velja tudi za stan, ki smo si ga izbrali oziroma smo bili vanj poklicani. Duhovništvo, redovništvo, zakon, samsko življenje ... tam kjer smo, smo lahko orodje Boga za služenje bližnjemu. Ta zavest naj prinaša navdušenje v naša srca. Bog nas kliče in nas jemlje zares. Čaka na naš odgovor. Pričakuje, da bomo svojo poklicanost živeli tako, da se bodo ob nas navdušili tudi drugi za iskanje poslanstva, ki je v darovanju za bližnjega in za Boga.

Marija, izprosi nam, da se bomo navduševali za svojo poklicanost in bomo goreče iskali svoje poslanstvo.

9. PRI GONDIJEVIH

Župnija Clichy in njeni ljudje so Vincenciju prirasli k srcu. A Bog je imel zanj drugačne načrte in Vincencij je že po slabem letu dni župnijo zapustil. Bérulle ga je namreč prosil, da bi prevzel drugo delo v kraju Folleville. Čakalo ga je mesto vzgojitelja Gondijevih otrok. Grof Filip Emanuel Gondi je bil general kraljevih galej. Njegova družina je bila ugledna in vplivna v najvišjih krogih. Bérulle je menil, da je pomembno, da dobi Gondijev sin Peter dobrega vzgojitelja, saj bo imel nekoč velik vpliv in bodo njegove odločitve lahko vplivale na dobrobit Francije. Vincencij je s težkim srcem zapustil svoje župljane samo zaradi nekega dečka, a odločil se je, da bo goreče opravljal tudi to službo.

Deček je v družbi Vincencija napredoval v znanju in plemenitosti. Njegova mati Marjeta Gondi je kmalu prepoznala veliko osebnost v podeželskem duhovniku. Izbrala si ga je za duhovnega vodjo in se mu zaupala v stiskah vesti. Trpela je, ker ni zmogla čutiti Božje ljubezni in je v Bogu videla prej sodnika, kot ljubečega Očeta. Vincencij ji je predlagal, naj se posveti delu z reveži in tam išče njegovo obličje.

Na Gondijevih posestvih je Vincencij opravljal pastoralno delo. Opažal je, da je duhovna oskrba ljudi zelo slaba, ker duhovniki niso dobro opravljali svojega dela. Delili so zakramente, a evangelija niso oznanjali. Tudi s svojim zgledom niso bili pričevalci Boga. Bolj kot bogoslužje in delo v spovednici so jih zanimale posvetne zabave. Gondijeva gospa mu je potožila, da je naletela celo na duhovnike, ki niso poznali obrazca zakramentalne odveze. Marjeta Gondi je svojo vlogo gospodarice jemala zares in je želela ljudem zagotoviti boljšo duhovno oskrbo. Vincencija je prosila za nasvet, kaj bi se dalo storiti. Na praznik spreobrnitve svetega Pavla je Vincencij ljudem spregovoril o pomenu življenjske spovedi. Na njegovo spodbudo so se goreče odzvali in mnogi so ta dan želeli prejeti sveti zakrament, tako da ni mogel ustreči vsem. Za pomoč je prosil jezuite iz Amiens, da so priskočili na pomoč pri poučevanju, pridiganju in spovedovanju. To je bil začetek ljudskih misijonov.

Družina je bila Vincencijevim delom zelo zadovoljna in ga je sprejela za svojega. Tokrat njegovo mesto ni bilo nekaj postranskega kot pri kraljici. Gondijevi so ga cenili in spoštovali. Nekoč je družino pretresla vest, da je bil umorjen generalov sorodnik. Grof Filip Emanuel se je odločil, da bo pozval krivca na dvoboj. Vprašanje časti je v tistih časih veljalo več kot zakoni. Tudi pobožnost ni nujno izključevala izbire nasilnih sredstev, ko je šlo za reševanje družinske časti. Preden se je grof odpravil na dvoboj, je hotel biti pri sveti maši. Vincencij, ki

je vedel za njegovo namero, je drzno pristopil, se vrgel pred njim na kolena in rekel: »Dovolite mi, gospod, da vam z vso ponižnostjo nekaj povem. Zagotovo vem, da se mislite dvobojevati; v imenu Odrešenika, ki sem ga vam ravnokar pokazal in ste ga molili, vam povem, da bo kaznoval vas in vse vaše potomstvo, če ne odstopite od tega žalostnega namena.« General ni šel na dvoboj in je dopustil, da se je zadeva urejala na sodišču. Cenil je mnenje duhovnika in mu zaupal.

Tudi Vincencij je imel rad to družino. A v sebi je čutil vedno večji nemir in potrlost. Pri Gondijevih je imel vse, kar si je želel v mladosti: veljavo in lepe dohodke. Družina mu je bila za njegovo delo hvaležna. Čutil se je sprejetega. Njegova prihodnost je bila na varnem in brezskrbno bi lahko čakal na stara leta. Pa vendar ga je nekaj gnalo dalje. Čutil je, da mora nazaj med uboge.

S pomočjo šmarničnega branja skušamo v sebi prebujati zavest o tem, da nas Bog kliče k darovanju za bližnjega. Darovanje je naše poslanstvo, ki ga lahko uresničujemo v tem, kar smo in kjer smo. V darovanju se izpolnjujejo naša najgloblja hrepenenja in se uresničuje Božje kraljestvo. Hudi duh nam na pot nastavlja mnoge pasti, ki nas odvrčajo od darovanja. Ena takih pasti je ugodje. S skušnjava ugodja se srečujemo vsi. Tudi Jezus v puščavi se ji je moral upreti in podobno Vincencij v današnji zgodbi.

Danes pa se ugodju malo kdo upira. Postalo je naše vodilo. Ko se v življenju odločamo, izbiramo rešitve, ki zahtevajo čim manj napora in tveganja. Namesto da bi iskali in odkrivali svoje poslanstvo, čeprav za ceno trpljenja, se pogosto oklepamo ugodja. Bolj kot poklicanost nas skrbijo vprašanja: Kateri poklic mi bo prinesel največ dobička? Kako si bom z najmanj truda pridobil materialno varnost in brezskrbno čakal na starost? Kakšna bo moja pokojnina? Kaj si lahko obetam od dediščine? Kam bom šel letos na dopust? Kakšen gospodinjski aparat naj si kupim, da bom v najkrajšem času in z najmanj truda opravil hišna opravila? Koliko možnosti imam, da zadenem na lotu? Bom dobil za svoje delo pošteno plačilo? Mi bodo otroci na starost povrnili za vse, čemur sem se zaradi njih odpovedal? Zakaj še ni petek, da bi lahko doma v miru počival? Kaj je danes na televizijskem sporedu? ...

Vsak trud postane krivica. Tudi vse kar je lepega v našem življenju, izgubi svoj pomen. Ugodje ubija naše talente in naša hrepenenja. Vzbuja brezbržnost do bližnjega, pa tudi do samega sebe. Sla po ugodju nas zapelje v zlorabo. Lastno telo zlorablamo v iskanju užitkov. Zlorablamo bližnjega, ki nam predstavlja le sredstvo za dosego ugodja. A takšno življenje ne more zapolniti praznine, ki je ostala, ker smo se zaradi ugodja odrekli svojemu bistvu in samouresničitvi. Zato bo treba izbrati. Obojega pač ne moremo imeti. Smo se pripravljani odpovedati lažjim potem, da bi našli svoje poslanstvo?

Marija, pomagaj nam, da bi se zmogli odpovedovati ugodju in iskanju lažjih poti.

10. CHÂTILLON

Vincencij je kot domači učitelj v Gondijevi palači pridobil vse, kar si je kot mladenič obetal za svojo prihodnost: spoštovanje, ugled in veljavo ter bogate dohodke. A zdaj ni bil več isti mladenič. V trpljenju in preizkušnjah je rasel in se kalil, da je jasneje začutil praznino življenja, ki ga je vodilo le samoljublje. Hotel je biti drugačen. Želel je iti po poti evangelija, ki vabi k darovanju in solidarnosti ter k čisti ljubezni do bližnjega in Boga. Ni pozabil na svojo obljubo Bogu, da želi služiti ubogim. Obrnil se je na Petra Bérulla in mu povedal o svoji nameri, da želi iti naprej in najti uboge. Bérulle tej odločitvi ni nasprotoval. Vincencij je zapustil družino Gondi, ne da bi se poslovil od njih.

Châtillon pri Lyonu je bila podeželska župnija, duhovno zelo zanemarjena in v slabem stanju. V njej je bilo kar šest duhovnikov, a niti eden ni zgledno opravljal svoje duhovniške službe. Bolj kot služenje Bogu in ljudem so jih zanimale posvetne zabave. Do sebe so bili krepostno zelo nezahtevni, zato jim ljudje niso verjeli. Župnijska cerkev je bila prazna. Mnogi so se v taki praznini zatekli k protestantizmu, ki je vsaj v začetku kazal večjo načelnost in vnemo za duhovno življenje. A prvotno navdušenje je kmalu splahnelo; ostala je razdeljenost in verska praznina.

Sredi te revščine se je znašel Vincencij, ko je kot župnik prišel v Châtillon. Nastanil se je pri bogatem kalvincu, Janezu Bernieru. Goreče se je lotil svojega dela. Spoznaval je župnijo in težko mu je bilo, ko je videl toliko greha in malodušja. Kako naj izkoreninja zlo, ki se je tukaj razpaslo? Začel je z zgledom. Še bolj kot kdajkoli prej se je trudil biti kreposten. Med ljudi je vedno hodil v talarju. Dan si je razdelil tako, da je poleg pastoralnega dela redno opravljal duhovniške vaje. Z globoko ponižnostjo je daroval sveto mašo. Ni se bal umazati rok in se je rad lotil vsakega dela. Zanimal se je za ljudi in jih obiskoval na domovih. Vsako iskrico dobre volje, ki jo je med njimi opazil, je podnetal z očetovsko ljubeznivostjo. Če pa je opazil trmo in upornost, ni varčeval z resnobnimi opomini.

Posebno strog in zahteven je bil do duhovnikov v župniji, ki so kmalu res začeli spreminjati svoje življenje. Svoj poklic so vzeli zares in se vrnil na pot duhovniškega poslanstva. Ljudje so spet napolnili cerkev in oblegali spovednice. Veliko protestantov se je spreobrnilo, med njimi tudi gostiteljeva družina.

Največji čudež v Châtillonu pa je bilo spreobrnjenje grofa Rougemonta. Ta je bil daleč naokrog znan kot velik pretepač in razuzdanec. Živel je za dvobojevanje in bil ponosen na svojo spretnost z mečem. Srečanje z Vincencijem je nanj napravilo močan vtis. Dolgo pozabljena hrepenenja so se v njem spet zganila; prepoznal je brezciljnost svoje poti. Da bi

znova osmisilil svoje življenje, je želel spremeniti svoj odnos do bližnjih in do Boga. Samoljubje je hotel zamenjati z darovanjem, pa čeprav za ceno ugodja, ki ga je užival vse življenje. Da bi pretrgal vezi s preteklostjo, je zlomil svoj meč. Prodal je večino imetja in razdelil ubogim. Vneto je iskal Boga in premišljeval evangelij. Vse življenje je bil navezan na pridobljeno bogastvo, sedaj pa se je v skesanosti čudil: "Kako more kristjan še kaj obdržati, ko vidi, da je bil Božji Sin na zemlji tako reven?"

Tako kot je Châtillon postal kraj mnogih spreobrnjenj, lahko zaživijo tudi naše župnije. Bog dela čudeže in bedo spreminja v blagoslov. Tudi nas dviga v novo življenje, če zmoremo priznati svojo grešno nemoč in zablode ter se odločno podamo na novo pot.

Bog nam podarja zakrament sprave. V svoji očetovski ljubezni ne obupa nad nami in nam vedno znova daje priložnost, da bi se vedno znova odločali za več. Pri vsaki spovedi nam vesel hiti naproti, da bi nas objel kot je objel izgubljenega sina. Bog nam zaupa, verjame v nas in na nas računa. Ta Božja ljubezen nas mora navduševati. Ne smemo se bati odpovedi in težje poti. Cena odpovedi je neprimerno manjša kot lepota življenja, ki nam ga prinaša. Današnje šmarnično branje nas izziva z vprašanjem: Ali si želimo resničnega spreobrnjenja, svetosti? Ali zmoremo verjeti v resnično spreobrnjenje svojega bližnjega? Dobrodelnost in solidarnost temeljita na veri v spreobrnjenje. Če ne zmoremo verjeti, da se lahko to zgodi za nas in za bližnjega, je moja pomoč vprašljiva. Takšna pomoč zgolj vzdržuje povprečnost tistega, ki pomaga, in onega, ki pomoč prejema. Ostaja nerodovitna in ne pospešuje koraka naprej. Revščina se kvečjemu preobleče v drugačno obleko, a praznina ostaja enaka.

Marija, pomagaj nam, da bomo verjeli v lastno spreobrnjenje in spreobrnjenje svojih bližnjih.

11. DELO Z REVNIMI

Lačen sem bil in ste mi dali jesti

V Châtillonu je Vincencij želel prve uspehe svojega pastoralnega dela. Zgodila so se mnoga spreobrnjenja, cerkev in spovednice so bile zopet polne. Neko nedeljo leta 1617, ko se je v zakristiji ravno oblačil za sveto mašo, mu je nekdo prišel povedat, da so v revni koči na robu vasi zboleli vsi člani družine in nimajo nikogar, ki bi jim pomagal. Župnik je vzdihnil: "Ljubi Bog, kako naj mašujem, če pa je taka revščina v moji fari."

V pridigi je vernikom opisal razmere, o katerih je pravkar zvedel, in jih spodbudil k soodgovornosti za dobrobit revne družine. Njegove besede so ganile ljudi. Po večernicah se je namenil obiskat družino. Na poti je srečal procesijo, ki se je vila od revne kočice. Nekdo mu je rekel: "Veste, ženske so slišale vašo pridigo in so nesle hrano bolnikom." Ko je Vincencij došel k družini, je bila njihova sobica polna loncev in košar z jedmi. Družina, ki je še malo prej trpela pomanjkanje, se je zdaj bala, da se bo vsa ta hrana pokvarila.

Dogodek je dal Vincenciju misliti. Navdušila ga je odzivnost in energija ljudi, ki bi lahko naredila toliko dobrega za uboge. Po drugi strani je prvič mislil na to, da pomoč pravzaprav ni pomoč, če ni premišljena in usklajena s potrebami. Začel je načrtovati. Kmalu po tem dogodku je zbral skupino župljanov in jim predlagal, kako bi lahko učinkovito pomagali ne le bolni družini, ampak tudi drugim, ki pomoč potrebujejo. Svetoval jim je, naj ustanovijo društvo za pomoč ubogim. To je bil začetek ene njegovih najbolj prepoznavnih ustanov: bratovščine krščanske ljubezni.

Vincencij je sestavil natančen pravilnik, ker je menil, da reveži večkrat trpijo bolj zaradi nereda pri nudenju pomoči kot pa zaradi pomanjkanja dobrih ljudi. Določil je, kako naj se članice društva vrstijo pri nudenju pomoči. Natančno so opredelili naloge. Tista, ki je bila ta dan na vrsti, je za kosilo pripravila juho in obrok, ki je ob navadnih dneh vključeval deset dekagramov teletine, ob nedeljah pa kokošje meso. Zvečer je bilo teba postreči s pečenjem ali seseklanim mesom. Vino je lahko bolniku ponudila le, če ta ni imel vročine. Revežu je morala članica osebno prinesiti hrano. Nad posteljo mu je pripravila mizico in nanjo položila skodelico, prtiček, žlico in kruh. Bolniku je nato umila roke. Pred jedjo sta zmolila. Kadar je bilo to potrebno, je bolniku pri jedi pomagala.

Tako se je leta 1617 začelo Vincencijevo delo z revnimi, ki se je kmalu razraslo v številne bratovščine krščanske ljubezni; Vincencij jih je po tem prvem zgledu ustanavljal v krajih, kjer je vodil misijon. Ustanavljal jih je tako za ženske kot moške, vendar so se obdržale le prve. V družbi, ki je revne zavračala in jih skušala zapirati v posebne ustanove, kjer bi živeli ločeno od ostalih ljudi, je Vincencij pokazal drugačno rešitev za soočanje z revščino. Uboge je treba spoštovati in jim biti blizu v njihovem okolju, na njihovem domu. Z njimi se je potrebno srečevati tam, kjer so. Poleg tega je obudil misel prvih kristjanov, da je skupne dobrine treba deliti. K delu je vabil vse, ne glede na stan in družinsko poreklo. Tudi članice iz višjih slojev so se osebno vključevale v delo z ubogimi. Vincencijeva strategija dela z ubogimi potemtakem ne ločuje, marveč združuje, deli in krepi soodgovornost ljudi.

Vincencij je služil ubogim zaradi ljubezni do Kristusa, ki se je učlovečil, da bi služil in na svet prinesel ljubezen do bližnjega. "O ne, ljubezen ne more ostati lena," je večkrat govoril svetnik; "trudi se, da bi reševala in tolažila druge."

Tudi naša dobrodelnost mora biti premišljena. Prvi korak je v tem, da prepoznamo, kdo v naši bližini je "lačen" našega darovanja. Že tu se nam večkrat zatakne. Hodimo drug mimo drugega in se nočemo vtikati v nikogar. Kričanje v sosednjem stanovanju preslišimo. Na račun sorodnika, ki veliko popiva, povemo morda kakšno šalo, a se v njegovo življenje ne mešamo. Sošolec ima probleme z učenjem, a mi imamo dovolj svojih skrbi. Sin se drogira, a o tem ničesar ne vemo.

Slovenci se radi odzovemo, ko se zbira denar za misijone, za prizadete v poplavih ali drugih nesrečah. Kot bi imeli več solidarnosti do tistih, ki jih sploh ne poznamo. Najbrž je lažje oddati prispevek, kot se v resnici srečati z bližnjim in njegovim trpljenjem. Lepa zgodba, ki smo jo slišali o tem, kako so vaščani stopili skupaj in pomagali revni družini, bi danes lahko postala škandal. Kako si upa župnik na javnem mestu govoriti o razmerah, ki vladajo v neki družini?! To so vendar strogo zaupni osebni podatki. V to naj se nihče ne vtika!

Kaj pa, če se za tem skriva izgovor? Morda nam je lažje, če se ukvarjamo le sami s sabo. Namesto da bi videli bližnjega in njegove potrebe, hranimo svoj egoizem in samoljubje.

Pravkar prebrane besede nikakor nočejo biti ploha kritik. Prav tako nočejo dati v nič tega, da smo se pripravljene odzvati in podariti svoj denar v akcijah za uboge. Vendar je prav, da se ustavimo ob vprašanju, kako je v resnici z našim sočutjem in solidarnostjo do ljudi okrog nas. Mogoče lahko naredimo še več.

Marija, pomagaj nam videti, kdo v naši bližini potrebuje pomoč.

12. HČERE KRŠČANSKE LJUBEZNI

Dobrodelnost, ki jo je sveti Vincencij Pavelski oživel v Châtillonu, je bila seme. Po njej so se začele širiti bratovščine krščanske ljubezni. Bila pa je seme tudi za drugo veliko uresničitev: hčere krščanske ljubezni.

Vincencij je že v otroštvu pridobil spoštljivo podobo o ženah. Takole pravi v svojih spominih: »Kmečke žene so v jedi zelo zmerne. Večinoma se zadovoljujejo s kruhom in juho, čeprav nenehno in naporno delajo. Dostikrat pridejo vse utrujene in izmučene, premočene in blatne domov, da zaužijejo skromno kosilce. Če pa vreme lepo kaže ali jim oče in mati ukažeta, naj gredo zopet na delo, čeprav so komaj prišle, se nemudoma vrnejo, čeprav so še utrujene in blatne; ne gledajo, katera je na vrsti za to ali ono opravilo.« Vincencij je cenil žene, njihovo marljivost in skromnost, obenem pa je v njih prepoznal neizkoriščen potencial družbe, ki bi lahko doprinesel veliko dobrega za uboge. Takšna miselnost je bila v nasprotju z vlogo, ki jo je ženam pripisovala tedanja cerkvena oblast. Pij V. je leta 1566 prepovedal

samostane za ženske, kjer ne bi bilo klavzure. Samo moški redovniki so lahko opravljali apostolske dejavnosti, za ženske pa je veljalo, da jim preveč svobode škoduje, ker so na zunanje skušnjave premalo odporne. Redovnice so morale nositi čez obraz pajčolan in samostana niso smele zapuščati. Poslanstvo njihovih skupnosti je smelo biti izključno kontemplativne narave. Vincencij pa je imel do žensk večje zaupanje in se ni bal srečati z njimi, z njimi sodelovati in po njih udejanjati svojo ljubezen do Boga in ubogih. Njegovo duhovno rast je na poseben način zaznamovalo srečanje z Ludoviko de Marillac, s katero sta potem zvesto sodelovala vse življenje in skupaj iskala poti do ubogih.

Za delo z najbolj ubogimi so se začele zanimati tudi kmečka dekleta. Vincencij jih je skupaj z Ludoviko povezal v preprosto skupnost, ki jim je bila v oporo pri vsakodnevnih naporih. Skupaj so zmogle več kot vsaka zase. Vincencij je v Ludoviki videl voditeljico in skrbno mater takšne skupnosti, ki bo močna opora za dejavno ljubezen. Tako je leta 1633 nastala Družba hčera krščanske ljubezni oz. usmiljenk. Bile so novost v tedanjem času. Redovnice so bile takrat vse zaprte za stene samostanov, njihova naloga je bila le molitev. Vincencij se je znal izogniti tej utečeni zakonitosti. Skupnosti ni dal redovniških pravil, ampak pravila apostolske skupnosti. Tako so dekleta ostala predane delu za uboge, skupnost pa jim je predstavljala oporo in moč za takšno delovanje.

Kasneje je Vincencij določil, da morajo biti vse hčere krščanske ljubezni iz vrst preprostih podeželskih deklet. Tako je spodbujal vzajemnost med revnimi in hkrati preprečil, da bi skupnost postala zatočišče bogatih deklet, ki si ne morejo najti primernega ženina. Od njih je zahteval zavzetost in trdo delo v zameno za plačilo, ki ga daje Božja previdnost: uboštvo in veselje.

Življenje deklet, ki so stopile v to skupnost, je povezoval dnevni red, skupna molitev in čas tihote. Vse to naj bi služilo prvotnemu poslanstvu: strežbi ubogih. Njihov vsakdan se je začel zjutraj ob štirih. Po premišljevanju in sveti maši so odšle z doma; s košem na rami ali z loncem v rokah so obiskovale bolnike. Njihova obleka je bila temno siva, ki je barva ubogih.

Vincencij je sestram govoril o tem, da se rast v izpolnjevanju poslanstva nikoli povsem ne zaključi. Ves čas morajo imeti odprto srce za načrte Boga. Takole je pojasnil namene Gospoda, ki je vesel nad opravljenim delom in reče: »Te sestre so mi všeč; svoje delo dobro opravljajo; zaupal jim bom še drugo.« Tako se je njihova dejavnost usmerjala najprej k bolnikom, zatem k zapuščenim otrokom, jetnikom, starim ljudem in nato še duševnim bolnikom. Ko je Vincencij umrl, je bilo v skupnost vključenih že okrog dvesto deklet in žena. Za samostan so imele hiše bolnikov in za klavzuro mestne ulice. Njihov stan je bil stan ljubezni.

Tokrat nas šmarnično branje vabi, naj v svojem življenju ustvarjamo skupnosti. Skupaj delamo bolje kot pa vsak zase, je ugotavljal že sveti Vincencij. Izpolnjevanje poslanstva ne more biti stvar posameznika. Nikoli se ne moremo uresničiti samo zase. Polno življenje je vedno življenje v odnosu z drugim. Poklicani smo v občestvo. Dom je lahko hladna hiša — ali pa se v njem rojeva občestvo, skupnost. Ne bojmo se biti skupaj. Sami zase ne zmoremo nič ali pa le malo; in če se kljub temu v to prepričujemo, je to naš napuh in naša nečimrnost. Težko je priznati drugemu, da potrebujemo oporo in da smo osamljeni ter da nas je strah. Še najtežje prizna to mož svoji ženi ali redovnik sobratu. Pa vendar je to prvi pogoj, da bi iz naših domov lahko rasle skupnosti ter bi iz njih črpali moč in navdušenje za svoje poslanstvo. Tvegajmo torej medsebojno bližino!

Marija, izprosi nam, da bi se v naših domovih, v župnijah, redovnih skupnostih postajala živa občestva.

13. DELO Z GALJOTI

V ječi sem bil in ste prišli k meni

Leta 1618 je Vincencij našel Kristusa v ječi. Srečal ga je v strahotnih celicah, med obsojenci, ki so v verigah čakali, da jih odvedejo v ladje, kjer se bodo priklenjeni na veslaške klopi zgarali do smrti. Že sam sodni proces jih je oropal dostojanstva. Obtoženi ni izvedel, kdo so njegovi tožniki in ni mogel iskati pomoči pri odvetniku. Mučenje med raziskavo je bilo nekaj običajnega. V kazenskih primerih se je proces končal z obsodbo na smrt, z bičanjem, javnim zadoščenjem ali s pregnanstvom. Ena najhujših kazni pa je bila obsodba na galeje. Vincencij se je zgrozil, ko je videl, kako nečloveško ravnaajo z obsojenci; zanje se je zavzel, ne da bi se spraševal o njihovi krivdi. V temne ječe, ki jih je napolnjeval smrad po trohnobi in človeških iztrebkih, je prinašal Božje usmiljenje. Od trenutka, ko se je srečal s tem nepopisnim trpljenjem, je mislil na to, kako bi pomagal.

Pri njegovih prizadevanjih za pomoč obsojenim ga je podprl poveljnik ladjevja Filip Emanuel Gondi, ki je Vincencija postavil za vrhovnega kurata na galejah. Pridobil je čin mornariškega oficirja in postal odgovoren za vodstvo kuratov. Ko je obiskoval galeje, je bil priča neznosnim razmeram, v katerih so obsojenci služili svojo kazen. Hkrati je prepoznaval duhovno bedo teh mož, ki so v obupu preklinjali Boga. Tudi če so bili začasno obsojeni na galeje, so imeli le malo upanja, da bodo dočakali ponovno svobodo. Ječarji so po svoji volji kazen podaljševali, največkrat zgolj iz razloga, da bi ladja imela vedno zadosti veslačev. Vincencij si je začel na vso moč prizadevati, da bi odpravil zlorabe. Obrnil se je na oblast in zahteval, da se dolžina kazni natančno vpisuje in upošteva. Zahteval je tudi boljše pogoje

bivanja za galjote, kadar so čakali na kopnem. Leta 1622 je dosegel, da so jih iz hladnih temnic preselili v neko predmestno hišo. Leta 1623 je v Bordeauxu organiziral misijon za galjote. Mnogi med njimi so opravili življenjsko spoved, neki musliman pa se je spreobrnil in se dal krstiti.

Vincencij je začel zbirati sredstva za nakup hrane, gospe iz bratovščin pa je prosil, da so jo redno dostavljale v ječe. Kasneje se je v zvezi s tem obrnil na hčere krščanske ljubezni. Te je Vincencij spodbujal, da ne ostajajo zunaj ječ, ampak naj se srečajo z jetniki v njihovi bedi. Tako so v spremstvu ječarja same nosile hrano v njihove celice. Obsojenci jih dostikrat niso prijazno sprejeli. Razočarani nad življenjem so jih preklinjali in psovali, podarjeno hrano pa vrgli na tla. Sestre so se v ječah učile krotkosti. Na umazano govorjenje niso odgovarjale in so hrano s tal mirno pobrale. Vincencij jim je naročil posebno skrb za bolne galjote. Za te so sestre prinašale zdravila in boljšo hrano ter jim v smrtni nevarnosti zagotavljale tolažbo v veri. Po smrti so poskrbele za truplo in dostojen pokop.

Leta 1645 so oblasti kljub trdovratnemu nasprotovanju mornariških častnikov končno odprle bolnišnico za galjote, za katero si je že leta prej prizadeval Vincencij. Njegovi misijonarji so bili redni obiskovalci galej. Skrbeli so, da so galjoti dobivali predpisano hrano, da so zdravniki redno obiskovali galeje in primerno skrbeli za bolne. Prav tako so bedeli nad duhovno oskrbo jetnikov.

Vincencij je prvi pokazal na to, da so jetniki na prvem mestu ljudje in da je njihovo dostojanstvo prioriteta. Ko je zanje zbiral denar in se zanje zavzemal pri oblasteh, je to zavest širil tudi med druge. Tako se je zanje zavzel marsejski škof Gault, ki je spodbujal misijone na ladjah in k sodelovanju pritegnil razne redovne skupnosti. Sad dela z galjoti pa je bil tudi v tem, da so za vsako od galej imenovali kaplana, ki je skrbel, da so z galjoti bolj človeško ravnali.

Delo z galjoti je bilo rodovitno, ker se Vincencij in njegovi sodelavci niso zbal trpljenja, ampak so se srečali z njim. Kakšen pa je naš odnos do trpljenja? Pogosto se mu za vsako ceno želimo izogniti. Bolezen, težave, stiske in razni naporji so v nas zbujajo odpor. Na vsak način skušamo ubežati pred bolečino. Hudič nam rad ponuja številna sredstva za to, da se ne bi srečali s tem, kar nas boli, saj ve, da je v priznanju ranjenosti in nemoči prostor za Božje kraljestvo na zemlji. Če se srečamo s seboj v bolečini, bi tam našli vsa svoja pozabljena hrepenenja in se srečali z Bogom, ki biva v nas. Jezus nam pravi: »Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj.« Križ ni več krivica, ampak postaja pot – pot do sebe, bližnjega in Boga. Če ne zmoremo sprejeti svojega križa, kako bomo lahko solidarni z bližnjim v njegovem trpljenju?

Sveti Vincencij Pavelski je zapisal: »Obsojencev, pri katerih sem bil, se ne da pritegniti drugače kakor s krotkostjo. Kadar se mi je zgodilo, da sem govoril z njimi odrezavo, sem vse pokvaril. Če pa sem jih pohvalil zaradi njihove vdanosti, sočustvoval z njihovim trpljenjem in jih blagroval, ker so imeli vice že na tem svetu, če sem poljubil njihove verige, sočustvoval z njihovo bolečino in jim pokazal, da trpim v njihovem trpljenju, so me poslušali, slavili Boga in se odločili za pot zveličanja«.

Marija, izprosi nam, da bomo zmogli sprejeti lastno trpljenje in biti blizu trpečim.

14. POMOČ V DUHOVNI REVŠČINI

Žejen sem bil in ste mi dali piti

Grofica Gondi ni nikdar povsem prebolela, da je Vincencij tako nenadoma in brez slovesa zapustil njeno družino ter odšel v Châtillon. Na vsak način je želela doseči, da se spet vrne. Posredovala je pri raznih vplivnih ljudeh, tudi pri Bérullu. Vincencij je dolgo premišljeval in se slednjič odločil, da mora biti pokoren Božji volji in ne svojim željam; konec leta 1617 se je iz Châtillona vrnil k plemeniti družini. Obljubili so mu, da bo lahko več časa namenil pastoralnemu delu. Gospa Marjeta se je čutila odgovorno za moralno in duhovno oskrbo svojih ljudi. Razmišljala je o tem, kako bi jim pomagala.

Vincenciju je bila misel na misijone med kmeti vedno pri srcu. Razumel je potrebo po duhovnem pouku na podeželskih župnijah in žejo ubogih po Božji besedi. A v tem trenutku ni znal prav presoditi, ali prihaja ta želja res od Boga. Bal se je lastnega napuha in svoje pomembnosti ter drugih skušnjav, ki jih bodo prinesla stalna srečanja z ljudmi. Molil je in premišljeval. Upal je na Božji namig in morda znamenje, kje ga Gospod potrebuje. A ni bilo ne videnj ne posebnih navdihov. Za nasvet je prosil prijatelja teologa, ki mu je v odgovor navedel odlomek iz Svetega pisma: »Služabnik, ki spozna voljo svojega gospodarja, a ničesar ne pripravi in ne dela po njegovi volji, bo hudo tepen.« Vincencij je razumel, da potreba sama po sebi terja odgovor. Privolil je, da prevzame odgovornost za misijone.

Grof in grofica sta denarno izdatno podprla misijonsko delo. Znesek, ki sta ga v ta namen podarila, bi zadoščal letni oskrbi šestih duhovnikov, ki bi v deželi opravljali misijonske naloge. Marjeta Gondi je hkrati želela, da bi se Vincencij s pogodbo obvezal, da bo še naprej stanoval v njeni palači. To pa ne bi bilo spodbudno za nastajajočo skupinico misijonarjev, za katero je Vincencij načrtoval skupno življenje. Predstojnikova odsotnost bi lahko povzročila kvarne posledice. Kmalu zatem je grofica nenadno umrla, grof Gondi pa je pustil Vincencija, da se svobodno odloča.

Misijonsko delo so začeli v troje – Vincencij, njegov zvesti učenec iz Clichyja Anton Portail in še en duhovnik. Začetki so bili skromni in vsebinsko revni. Vincencij pred sabo še ni imel strategije, kako bi ljudem približal Boga. Osredotočil se je na to, da je spodbujal življenjsko spoved. Hoja iz kraja v kraj je bila utrudljiva. Ceste so bile slabe in tudi pastoralno delo ni bilo lahko. Posebno naporno je bilo spovedovanje. Množice vernikov so na spoved včasih čakale vso noč. Življenjsko izpraševanje vesti je bil velik napor tudi za spovednika.

Počasi je Vincencij pridobival sodelavce in ustanovil Misijonsko družbo, ki je imela prvi namen, da preprostemu ljudstvu pomaga na poti zveličanja. Do leta 1631 je bilo misijonarjev že sedem, istega leta pa se je število podvojilo. Dela je bilo zmeraj veliko. Misijonarji so si v Parizu pridobili ugled. Nadškof jim je omogočil, da so lahko pričeli delovati po vsej škofiji in tako niso bili omejeni le na posestva Gondijeve družine. Na pot so se odpravljali v manjših skupinicah: trije duhovniki in en brat-laik. S sabo so smeli vzeti le nekaj najnujnejših oblačil, brevir, nekaj priročnikov, vse potrebno za maševanje ter nekaj posode. Vincencij ni dovolil, da bi bili misijonarji v breme ljudem, zato so se morali znajti sami in vzeti v najem kakšne prostore ali pa sprejeti gostoljubje v župnišču. Če se župnik z misijonom ni strinjal, so misijonarji odšli naprej.

Dnevni red je bil natrpan. Misijonarji so vstajali že ob štirih zjutraj in delali do devetih ali desetih zvečer. Misijonski dan je bil razdeljen na tri dele. Prva pridiga je bila zgodaj zjutraj, preden so se ljudje odpravili na delo. Popoldan je bil verouk za otroke, zvečer pa »veliki verouk« za odrasle. Misijonarji so ljudi opominjali pred grehom in Božjo pravičnostjo, a svoje pridige so vedno končali z upanjem na osvoboditev od greha. Vincencij ni želel, da bi bile pridige za ljudi nerazumljive, pa tudi ne, da bi se spremenile v predstavo. Zato je sestavil »malo metodo«, ki je predstavljala preprost slog govorjenja, ki ga lahko vsak razume. Z jasno, domačo besedo so misijonarji odvrčali ljudi od greha in jih navduševali za zveličanje. Misijoni so prinašali številne sadove: spreobrnjenja celotnih vasi, ustanovitev bratovščin krščanske ljubezni in nova gorečnost med tamkajšnjimi duhovniki. Predvsem pa je med ljudmi rasla živa vera in se krepila dejavna ljubezen.

Vincencij pri svojem delu spoznava temeljno razsežnost naše vere: poslanstvo ljubezni. Takole pravi: Naš poklic je, da gremo ne le v eno župnijo ali eno škofijo, ampak po vsem svetu. Zakaj? Da bi vneli človeška srca za tisto, kar je delal božji Sin, ki je prinesel ogenj na zemljo, da bi se razvnel ob njegovi ljubezni. Česa naj si želimo, če ne da gori in vse poruši? Prosim vas, mislimo na to. Torej: poslan sem, ne le da sam ljubim Boga, ampak da k tej ljubezni privedem druge. Ni mi zadosti, da jaz ljubim Boga, če ga ne ljubi tudi moj bližnji.

Vincencija je v delo na misijone gnala prav ta zavest. Bog me ljubi, zato sem povabljen, da v njegovem imenu izkazujem ljubezen bližnjim. Svojim bratom je govoril: »Ljubiti moramo

svojega bližnjega, ki je ustvarjen po Božji podobi in ga Bog ljubi, ter storiti vse, da bi ljudje ljubili svojega Stvarnika.«

Če hočemo živeti polno, moramo v sebi poživiti zavest, da nas Bog ljubi. V moči te ljubezni bomo ljubili tudi bližnjega in se zanj resnično zavzeli. Le ob zavedanju te ljubezni lahko prav ljubimo sebe in bližnjega ter se veselimo darovanja.

Marija, pomagaj nam do žive vere, da nas Bog ljubi in da bomo tudi mi ljubili druge.

15. PRIKRITO UBOŠTVO

Bolan sem bil in ste me obiskali

"Kako je Jezus Kristus služil ubogim? Pomagal jim je telesno in duhovno. Hodil je od kraja do kraja, ozdravljaj bolnike ... in jih poučeval, da bi se zveličali. Kakšna sreča, da vas je Bog izbral, da nadaljujete delo njegovega Sina na zemlji!" S temi besedami je sveti Vincencij spodbujal hčere krščanske ljubezni pri njihovem delu. Mnogokrat je bilo tvegano in nevarno zaradi velike verjetnosti, da se še same nalezajo bolezni, za katerimi so bolehal ubogi, ki so jim stregle na njihovih domovih. Prav gotovo ni dosti pomagalo povonjati kis ali si z njim natreti roke, kot so predpisovala pravila, ki jih je Vincencij določil za skupnost. Kar nekaj deklet je zbolelo in tudi umrlo; z darovanjem življenja so okronale svoje poslanstvo ljubezni.

Ubogi pa so bili tudi tisti, ki so se v bolezni zatekli v bolnišnico. Te so bile v sedemnajstem stoletju na zelo slabem glasu. Kar težko je verjeti, a zdravnik je bil prisoten le enkrat na teden, ko je prišel nadzirat delo kirurgov. Ti so posege opravljali podobno kot kakšni brivci. Umrljivost med bolniki je bila izredno visoka. Pacienti so bili natrpani v skupnih dvoranah in pomešani ne glede na spol ali vrsto bolezni. Zatohle sobe so postale žarišče za širjenje nevarnih okužb. Higieni se ni posvečalo dovolj pozornosti. Zaradi pomanjkanja ležišč je mnogokrat v isti postelji ležalo hkrati tudi po več oseb. Delo v bolnišnicah je bilo zaradi nalezljivih bolezni in slabih pogojev izredno nevarno. A Vincencij se ni bal poslati svoje vojske povsod tja, kjer so ubogi potrebovali pomoč.

Z velikim zaupanjem v Božjo previdnost je leta 1634 vpeljal gospe bratovščine krščanske ljubezni v bolnico (Hôtel-Dieu) v Parizu. Plemenite gospe so se zavemale predvsem za duhovno oskrbo bolnikov. Vsak dan so štiri od njih obiskale bolnišnico. Obleči so morale preprosto in nič gosposko obleko. Ko so vstopile, so s kratko molitvijo prosile za blagoslov Boga, Očeta ubogih. Nato so pristopile k bolnikom in jim nudile tolažbo. Spodbujale so spravo z Bogom in jih po navodilih, ki jih priporočil Vincencij, pripravljale na prejem svetega zakramenta. Njihova prizadevnost je obrodila lepe sadove. Bolniki so bili bolj postreženi.

Med njimi so se zgodila številna spreobrnjenja. Odkar so se za bolnike zavzemale visoke pariške dame, se je tudi osebje v bolnišnici trudilo za red in čistočo. Med bogataši se je vest o plemenitih gospah hitro razširila in kmalu so dame kar tekmovala med sabo, katera se bo prej včlanila v to delo. Med njimi pa so bile tudi take, ki jim ni bilo najpomembnejše, da bi služile ubogim, ampak so prišle, ker se jim to zdelo moderno. A tudi zanje je bilo delo z bolniki zdravilno. Njihovo do tedaj prazno življenje je v služenju dobilo bogatejšo podobo. S skrbjo za dostojanstvo ubogih so odkrivala lastno dostojanstvo, in sicer v povsem drugačni luči, kot je do tedaj bila podoba premožnih žena. Po zgledu bolnišnice v Parizu sta se med ženskim plemstvom tudi v drugih francoskih mestih začeli prebujati dobrodelnost in solidarnost.

Če bi nam kdo v tem trenutku zastavil vprašanje, kdo so bili ubogi v današnjem šmarničnem branju, bi mu verjetno odgovorili približno takole: Ubogi so bili vendar bolniki, ki so jim dobre žene tako lepo stregle! Odgovor bi bil sicer pravilen, a ne bi v celoti zajel Vincencijeve širine. Svetnik je namreč uboštvo in bolezen prepoznal tudi v življenju bogatih in plemenitih gospa. Njihova do tedaj glavna skrb je bila, kako bi drugim ugajale. Temu primerno so se morale vesti in se smehljati, ko je bilo to zaželeno. Zmeraj so se srečevale s pogledi, ki so ocenjevali njihovo obleko in videz ter na njih iskali napake. Bile so lutke svojih očetov in mož, razpostavljene kot nekakšne trofeje. Vincencij je ob srečanju z njimi spoznal, da se mora zavzeti za njihovo dostojanstvo. Povabil jih je k služenju drugim. Do tega trenutka jih nihče ni jemal tako resno. Zanj pa niso bile lepe igranje, ampak žene — v najlepšem in najbolj polnem pomenu besede: tiste, ki lahko dajejo in se darujejo ter premorejo rodovitno ljubezen. Povabil jih je, da kot take uresničujejo svoje bistveno poslanstvo.

Jezus, Dobri pastir, pozna svoje ovce. Kliče nas po imenu, da bi v polnosti zaživel svoje poslanstvo. Vabi nas, da se vedno znova vračamo k pravemu bistvu. Kadar pa se od bistva odmaknemo in potlačimo hrepenenja, kadar se ne odločamo za resnico in zbiramo lažjo pot greha, tedaj je naše dostojanstvo ogroženo. Najemnikom ni mar za to dostojanstvo. Družba od nas pričakuje, da bi ugajali in ustrezali njenim merilom. Odstopanja od povprečja ne mara, ne na levo ne na desno. Mlačne je mogoče še najbolj obvladovati. Dobri pastir pa nas vabi, da tvegamo in mu sledimo. Jezus nas ne imenuje svoje služabnike, ampak brate in sodelavce v Božjem načrtu. Zato ovca v njegovih očeh postaja sama pastir, ki naj išče uboge in izgubljene, brani njihovo dostojanstvo in zanje daruje svoje življenje. Nihče nas doslej še ni vzel tako resno!

Marija, pomagaj nam, da bi zmogli ohranjati svoje dostojanstvo in braniti dostojanstvo bližnjega.

16. DELO Z ZAPUŠČENIMI OTROKI

Zapuščen sem bil in ste me vzeli k sebi

Jezus je rekel: "Kdor sprejme otroka v mojem imenu, mene sprejme." V zavedanju tega se je Vincencij neskončno vznemiril, ko se je srečal z grozljivo usodo otrok, ki so jih matere zapustile; bodisi zato, ker v skrajni revščini niso zmogle za njih poskrbeti, bodisi zaradi sramote, ker so bili spočeti zunaj zakona. Vreščeče 'štručke' so pustile kar na cesti ali pa jih prinesle na prag kakšne cerkve ali palače. V tistem času so kot odgovor na takšno stanje v Parizu odpirali ustanove, ki so imele pri vratih posebno vrtljivo napravo, kamor je mati skrivaj odložila otroka. Vincencij se je leta 1638 na lastne oči prepričal o stanju v eni izmed teh ustanov, imenovani La Couche ali Jasli. Ustanova je najemala dojljice, ki naj bi skrbele za štiri do pet otrok hkrati. Zaradi lakote in pomanjkanja človeške toplote so bili otroci nemirni in jokavi. Upraviteljice so to reševale tako, da so jim dajale piti laudanum, izvleček iz opija. Umrljivost je bila izredno visoka, kar pa z vidika ustanove ni bil poseben problem, saj so itak imeli stisko s prostorom, na vratih pa vsak drugi dan nove dojenčke. Dojljice so ob strani služile tudi tako, da so otroke za nizko ceno prodale beračem. Ti so malčke na razne načine pohabili, da bi tako z njimi iztržili več miloščine. Na desetine otrok je umiralo v popolni zavrženosti, ne da bi v svojem kratkem življenju okusili kanček človeške ljubezni.

Vincencij je bil pretresen. Spoznal je, da ga Bog potrebuje tudi na tem področju. Nagovoril je plemenite gospe iz bratovščine krščanske ljubezni. Naletel je na molk. Dame so bile pripravljene vsak dan streči ubogim v slabih in nevarnih razmerah bolnišnice, a do teh malih bitij so čutile odpor. Dvomile so, če je primerno, da skrbijo za »otroke iz greha«. Kljub temu so dopustile, da se izkaže volja Boga. Molile so in premišljevale ter slednjič sklenile, da vzamejo za poskušnjo nekaj otrok v svoje varstvo. Začetnih težav ni manjkalo. Delo je bilo težko in je zahtevalo polno zavzetost. Problem so bila tudi sredstva. Vincencij se je s tem v zvezi obrnil na hčere krščanske ljubezni, ki naj bi zbirale denar in seznanjale ljudi s tem delom. A tudi med njimi je vladala omahljivost. S težavo so se vživele v Vincencijevo zamisel, neka predstojnica sester pa je zaradi tega celo izstopila iz Družbe. Vincencij je bil odločen, da enkrat za vselej konča s temi dvomi. Gospe in sestre je nagovoril z odločno besedo. »Ne pomagati tem otrokom je enako, kot če bi jih sami ubili,« je ostro nastopil. Ves goreč se je postavil za mala življenja. Predstave, da so otroci krivi za greh svojih staršev, je označil kot skrajno neumne. Ženam je dal razumeti, da so po vesti dolžne gmotno podpreti to delo. »Ali ni v naših domovih vse preveč nepotrebnih drobnarij, brez katerih lahko živimo?« je vprašal gospe, ko so zopet odprle vprašanje denarja. Njegovemu ognjevitemu zavzemanju se niso mogle upreti.

Nastala je družba gospa za izpostavljene otroke. V prvih petih letih so sprejeli tisoč dvesto otrok. Sredstev je zmeraj primanjkovalo. »Ljubezen je iznajdljiva,« je večkrat poudaril Vincencij in stopil tudi pred samega kralja, da bi se delo z najdenčki širilo. Na stotine otrok je

bilo rešenih smrti. Žene so postale njihove matere, zanje so skrbele in jih pripravljale na samostojno življenje. Najdenčki so našli posebno mesto v srcu svetega Vincencija Pavelskega, ki se nikoli ni nehal zavzemati za ta mala življenja.

Takratna miselnost je nezakonske otroke potiskala na najbolj obrobno mesto v družbi. Očitala jim je greh ter jim odrekala dostojanstvo in osnovne življenjske pravice. Ne da bi se oziral na mnenje večine, je Vincencij te predstave zmogel preseči.

S kakšnimi predstavami pa mi pristopamo do ubogih? To, da iščemo povezavo med trpljenjem in krivdo, nam tudi danes ni tuje. Namesto da bi sočutno razmišljali o stiski ubogih, se kar hitro zadovoljimo z enostranskimi argumenti: »Brezdomci so leni!«, »Revni so najbrž neumni, da se bolje ne znajdejo!«, »Alkoholik je sam kriv za svojo nesrečo, njegova žena pa je res nespametna, da ga prenaša!«, »Soseda, ki jo mož tepe, gotovo sama izziva.« Tudi ko se sami znajdemo v stiski, se tega sramujemo in krivimo sebe ali druge. Obtoževanje nam preprečuje, da bi pomagali ali pomoč poiskali. Krivda hromi naše odnose in že v kali zatira možnost, da bi se srečali s seboj in z bližnjim.

Ko dojamemo ljubezen križa, razumemo, da krivde ni več. Jezus nas je odkupil in vso našo krivdo izbrisal, ko je za nas umrl na križu. Izkazal nam je ljubezen, ki ne sodi in ne ocenjuje, je brezpogojna in nas v celoti sprejema takšne, kot smo. Le v zavedanju te neskončne ljubezni je mogoče preseči obtoževanje, ki nas ovira, da bi ljubeče pristopili k bližnjemu.

Marija, pomagaj nam, da sebe in svojih bližnjih ne bomo obsojali.

17. DELO MISIJONARJEV PO SVETU

Tujec sem bil in ste me sprejeli

Med letoma 1645 in 1651 se je razvilo delovanje Misijonske družbe med drugimi narodi. Severna Afrika, Škotska, Irska in Madagaskar so postali priče dejavne ljubezni, ki se je iz Francije kot plamen širila preko Vincencija in njegovih sodelavcev.

Misijonsko družbo je dosegel klic krščanskih ujetnikov v suženjstvu. V Tunisu in Alžiru jih je bilo več kot petindvajset tisoč. Vincencij je iskal rešitev, kako bi lahko mednje poslal misijonarje in jim lajšal neskončno trpljenje. Tudi tokrat se je izkazalo, kako iznajdljiva zna biti ljubezen. Misijonarji so se nastanili v Severni Afriki preko imenovanja v službo diplomatskih predstavnikov Francije. Julijan Guérin in Janez Le Vacher sta delovala v Tunisu. V Alžiru so sejali ljubezen Janez Barreau, Filip Le Vacher ter še dva misijonarja, ki pa sta kmalu umrla za kugo. Misijonarjem je oblast dovolila, da so lahko obiskovali krščanske galjote. Spovedovali so jih in jim prinašali obhajilo. Že s svojo navzočnostjo so prižigali upanje v hladnih temnicah in opogumljali preizkušane, da so ohranili vero. Misijonarji so skušali navezati stik tudi z odpadniki, ki so se za ceno svobode odrekli krščanski veri in jih spodbujati k spreobrnjenju. A Vincencij je moral brzditi svoje sinove; naročal jim je, naj se dela ne lotijo zaletavo. Ni hotel, da bi poskušali spreobračati Turke ali za vsako ceno prepričevati odpadnike, da si premislijo. S tem bi lahko onemogočili delo v korist sužnjev. »Pri svojem delu se ne zanašajte nase, ampak na Božjo previdnost, pri tem pa morate biti ponižni in potrpežljivi,« jim je naročal. Misijonarji so upoštevali ta nasvet. Kljub temu je bil njihov zgled med muslimani tako močan, da se je spreobrnilo več Turkov, med njimi tudi sin upravnika v Tunisu. Vincencij je hkrati z nasveti pošiljal v oddaljeno Afriko denarno pomoč, s katero je bilo osvobojenih okrog dvesto kristjanov.

Sever je bila druga smer ognja. Vincencij je poslal misijonarje na Irsko, da bi blažili trpljenje kristjanov, ki so zaradi angleške zasedbe trpeli zatiranje. Njihov položaj je bil izredno nevaren; bili so tarča napadov in nasilja. Z ljudmi so delili trpljenje in skupaj z njimi upali v boljše čase. Po letu 1650 so Vincencijevi sinovi dosegli Škotsko, kjer so bili prebivalci hudo revni, njihova zemlja pa negostoljubna. Tudi tukaj je protestantska oblast preganjala vsako dejavnost katoliške cerkve. Misijonarjem je grozila smrtna obsodba, če bi jih kdo zalotil pri maševanju. Ves čas so bili v negotovosti, a so sredi nešteti težav in nevarnosti svoje delo nadaljevali in vztrajali vse do leta 1704.

Največ žrtev je zahtevala ustanovitev misijona na Madagaskarju. Francoski kolonialisti so povabili Vincencija, da bi na ta oddaljeni otok poslal misijonarje. Vincencij je vabilo sprejel z velikim navdušenjem, čeprav ni poznal razmer na v tem delu sveta. Misijonarji, ki so se odpravili na tvegano pot, so šli v neznano. Niso bili seznanjeni s podnebnimi značilnostmi tega otoka, prav tako niso imeli nobenih podatkov o prebivalcih in njihovem načinu življenja.

Potovanje je trajalo od šest do devet mesecev in je bilo zelo tvegano. V več zaporednih odpravah je Vincencij na otok poslal osemnajst misijonarjev. Tja jih je dospelo le osem. Od tega so štirje umrli že prvo leto po svojem prihodu, ker niso bili navajeni na podnebje in hrano. Naslednja težava so bili neprestani konflikti med misijonarji in belimi naseljenci. Prvi so namreč želeli domačinom pomagati, drugi pa so iskali možnosti, kako bi čim bolj izkoristili deželo in njene ljudi. Misijonarji so uspešno navezovali stik z domačini in se učili malgaščine. Oznanjali so jim evangelij in pridobili veliko duš za Jezusa Kristusa.

Vincencij se je v molitvi vedno spominjal svojih sobratov, ki so bili daleč po svetu. Goreče je molil zanje in jih izročal v varstvo Božji previdnosti. Silno so ga prizadele novice o smrti ali trpljenju sobratov. A nikoli ni nehal verjeti, da jih je Bog poklical v oddaljene kraje, da bi se tudi tam vnel ogenj ljubezni.

Dobrodelnost lahko postane nevarna v trenutku, ko jo vodijo naše želje in pričakovanja. Kadar smo sami sebi vodilo, se zapiramo za delovanje Boga in postajamo nerodovitni. Bližnjemu lahko v dobri veri, da želimo pomagati, naredimo več slabega kot koristnega. V zagledanosti vase ne vidimo Boga, pa tudi bližnjega ne. Namesto da bi postajali Božje orodje, smo sami sebi božanstvo in nase prevzemamo odgovornost, ki je ne moremo in ne znamo nositi.

Vincencij je ves čas opozarjal na to veliko skušnjo in je svojim misijonarjem takole govoril: »Nezaupanje v lastne moči mora biti temelj zaupanja, ki ga moramo imeti v Boga. Če tega nimamo, postanemo slabši, kot mislimo, da smo; če pa ga imamo, bomo veliko naredili; bolje rečeno, Bog sam bo naredil tisto, kar od nas pričakuje. Ne upirajte torej svojega pogleda na to, kar ste, ampak glejte na našega Gospoda, ki je ob nas in pripravljen, da začne v nas delati. Kakor hitro se zatečete k njemu, boste videli, da bo vse šlo lepo.«

Kaj pa kadar doživljamo, da ne gre vse lepo? Takrat moramo svoje zaupanje v Boga še podvojiti. Marija, ki je molče stala ob križu in vztrajno ponavljala svoj »zgodí se«, naj nam bo pri tem v oporo.

Marija, naj po tvojem zgledu ponižnosti in zaupanja v Božjo previdnost sprejmemo svoje poslanstvo.

18. POMOČ DUHOVNIKOM

Strašni boji, ki so v 16. stoletju divjali med hugenoti in katoličani, so za sabo pustili razdeljenost in duhovno praznino, ki jo je neki kanonik Vincenciju takole opisal: »V naši škofiji je duhovščina brez primerne duhovnega življenja, ljudje so brez Božjega strahu, duhovniki brez pobožnosti, prižnice brez pridigarjev, bogoslovno znanje je zaničevano, pregreh nihče ne kaznuje, krepost je preganjana, cerkvena oblast osovražena ... Življenje po mesu je izpodrinilo evangelij in duh Jezusa Kristusa.«

Vincencij je na duhovno uboštvo skušal odgovarjati z misijoni, ki so prinašali mnoga spreobrnjenj, prižigali v ljudeh novo gorečnost in prenavljali versko življenje. Vendar se je dobro zavedal, da misijoni ne zadostujejo. Župnija in njeni verniki bodo kmalu padli nazaj v žalostno stanje, če bodo njihovi duhovniki brezbrizni in mlačni v svojem poslanstvu. In takih je bilo v tistem času veliko. Odločitev za duhovniško službo je bila namreč mnogokrat povezana z željo po lepem zaslužku in varni prihodnosti. Malo duhovnikov je imelo primerno izobrazbo, zato ni čudno, da je bilo med njimi veliko takih, ki niso znali ne pravilno maševati ne deliti zakramentov. Mnogi so bili nagnjeni k pijančevanju in razuzdanosti. Njihov Bog ni bil Jezus v svetem Rešnjem telesu, ampak denar in ugodje.

Vincencija je bolelo to žalostno stanje, a ni še slutil, da ga Božja previdnost kliče tudi na to zanemarjeno in neobdelano polje. Nato pa se je nanj obrnil škof Avguštin Potiers iz Beauvaisa in ga prosil za nasvet, kako naj se loti prenove duhovnikov v svoji škofiji. Vincencij je menil, da mora obnova vzkliti iz korenite priprave mladih, ki šele stopajo na duhovniško pot. Treba jih je temeljito poučiti o dolžnostih duhovniške službe in jih navdušiti, da bodo goreče opravljali dušno pastirstvo. Škof se je strinjal s predlogom in Vincencija prosil, da mu pomaga takšno pripravo še izpeljati. Vincencij je zasnoval program petnajstdnevni duhovnih vaj, ki bi jih morali opraviti vsi kandidati, preden bi prejeli svete redove. Program je zajemal vaje v pobožnosti in molitvi, sklop pridig z bogoslovno vsebino in predavanja o svetih obredih. Vincencij je k sodelovanju povabil doktorje teologije, pa tudi druge duhovnike, ki bi lahko z zgledom nagovarjali bogoslovce. Sam je prevzel razlago desetih Božjih zapovedi; njegove besede so mlade zmeraj globoko nagovorile. Sadovi priprav so bili razveseljivi in glasovi o tem so dosegli tudi nadškofa v Parizu. Ta je s posebnim dekretom določil, da se morajo takšne duhovne vaje odslej izvajati vsako leto pri Sv. Lazarju za vse ordinande iz nadškofije, ki se pripravljajo na mašniško posvečenje. Sadov tega dela ni manjkalo.

Navdušenje, ki so ga bili mladeniči deležni, je bilo močno, a zanj si je bilo treba prizadevati tudi kasneje, ko so že nastopili duhovniško službo. Nekateri so ugotavljali, da si želijo pri tem imeti oporo. Zato so se obrnili na Vincencija in ga prosili, če se lahko od časa do časa vračajo k Sv. Lazarju, da bi tako obnavljali svojo željo po rasti v duhovnem življenju. Vincencij je razumel to potrebo. Veliko je razmišljal in molil k Svetemu Duhu, da bi našel pravo rešitev.

Sad premišljevanja in molitve so bile tako imenovane torkove konference. To so bila tedenska srečanja duhovnikov pri Sv. Lazarju. Vsi navzoči so bili povabljeni k sodelovanju. Ni bilo učenih razprav in ne imenitne retorike. Prek pogovorov o vsakodnevnih težavah in stiskah so iskali in osvetljevali resnico. Med sabo so se opogumljali in oživljali hrepenenje po dobrem. Torkove konference so bile duhovnikom v oporo, da so znova verjeli v svojo poklicanost in ohranjali željo, da se izpopolnijo v svojem poslanstvu.

Vincencij ob svojem mašniškem posvečenju še ni dojel veličine duhovniškega poslanstva. Počasi je spoznaval, kako »strašen je stan«, v katerega je kot mladenič tako zaletavo vstopil. Hkrati je vedno bolj čutil, da se na tej poti lahko uresniči. Ob odkrivanju Božje ljubezni se je v njem prebujalo hrepenenje po tem, da bi se naučil ljubiti, da bi zmozel služiti in se darovati. Vedno bolj je napredoval v poklicu, dokler ni ves zagorel v svojem poslanstvu. Zato je lahko z besedo in zgledom navduševal tudi druge duhovnike, da so v sebi odkrivali speče hrepenenje.

Tudi v naših srcih so hrepenenja. Bog sam jih je tja položil kot majhno seme, ki čaka, da vzklije in rodi sad. Včasih je v nas strah pred bolečino, ki jo prinaša spoznanje, da še nismo na cilju in da je pred nami še dolga pot, ki bo zahtevala rast in odpoved, zato hrepenenja raje potlačimo. Zadovoljimo se s tem, da smo povprečni kristjani, da imamo povprečen zakon, povprečno družinsko življenje in smo povprečni v svojem poklicu. Naši cilji so povprečni in relativno lahko dosegljivi. Navdušenja nad polnim življenjem in svojim poslanstvom pa več ne poznamo.

Vsa Vincencijeva dobrodelnost in moč za velika dela ljubezni izhajajo iz navdušenja nad neskončno Božjo ljubeznijo. Navdušenje je tako močno in naravnost nalezljivo, da se širi tudi na druge. Vsi kristjani, ki smo spoznali veselo sporočilo evangelija, bi morali biti tako nalezljivo navdušeni nad življenjem. Morali bi biti sol zemlje, ki daje okus in polnost medsebojnim odnosom. A dokler naša hrepenenja še zmeraj spijo in vanje ne verjamemo, smo le sol, ki se je razsolila. Vincencijev zgled nas vabi, da obujamo hrepenenja, ki naj poženejo kal in obrodijo sadove ljubezni.

Marija, Božja Mati, izprosi nam veselja in hvaležnosti nad ljubeznijo tvojega Sina.

19. VOJNI ČASI

Sedemnajsto stoletje je prineslo nemirne čase za Francijo. Leta 1635 je napovedala vojno Španiji, da bi s tem zajela širjenje oblasti Habsburžanov. Vojna je najbolj prizadela Loreno oziroma Lotaringijo, pokrajino na severovzhodu Francije, ki je predstavljala pomembno strateško področje za obe vojski. Leta 1648 je izbruhnila še državljanska vojna (imenovano fronda), ki se je razplamtela, ker je višje plemstvo nasprotovalo vladi kardinala Mazarina in absolutizmu. Vincencij je ne glede na to, kako so se obračali politični tokovi, ostajal zvest svoji »stranki«: vedno znova se je postavil na stran ubogih.

Ubogih so bili fantje, ki so se borili na frontah. Vincencij je nemudoma poslal mednje misijonarje, da bi vojake spovedovali in jih poučevali v krščanskem nauku. Ko se je čez čas sovražnik umaknil, so misijonarji dobili pravi vpogled v bedo in opustošenje, ki ga je za sabo pustila vojska. Ljudstvo je utrpelo največjo škodo. Bilo je do skrajnosti revno in obubožano. Misijonarji so Vincenciju pošiljali poročila o bedi, ki so ji bili priča. Neki misijonar mu piše takole: »Več kot sto revežev je podobnih okostnjakom, oblečenih v kožo ... Tako jih je grozno videti, da jih ne bi mogel gledati, če mi naš Gospod ne bi pomagal. Njihova koža je podobna temnorjavemu marmorju in je tako skrčena, da se jim vidi, da imajo suhe in odkrite zobe, namrščene oči in obraz.«

Vincencij in njegovi sodelavci so takoj začeli z organiziranjem pomoči. Gospe so v Parizu že uspešno zbirale sredstva, ko se je pojavilo vprašanje, kako naj denar varno dostavijo do ubogih. Ceste so bile nezanesljive, polne klatežev, vojnih ubežnikov, beračev in roparjev. Nalogo je prevzel misijonski brat po imenu Matej Regnard. Bil je človek mnogih talentov, predvsem pa rojen igralec. Oblečen v reveža je na poti do Lorene v zamazani beraški torbi prenašal tudi do trideset tisoč frankov. Ko je grozila nevarnost, da ga okradejo, se je znal vedno spretno izmazati. Glas o njem se je širil in roparji so čakali nanj v zasedah. Toda z izredno prebrisanostjo in z Božjo pomočjo je denar vselej dostavil v prave roke in tako omogočil misijonarjem, da so ljudem učinkovito pomagali. Zanj je slišala tudi kraljica Ana Avstrijska, ki ga je povabila k sebi, naj ji pripoveduje o dogodivščinah na poti. Brat Matej, ki so ga klicali tudi Lisjak, je ponižno priznaval: »Samo gospodu Vincenciju in njegovi molitvi se imam zahvaliti za nevidno varstvo, ki je povsod nad menoj.«

Vincencij je misijonarjem dajal natančna navodila, kako naj pomagajo. Ker so bile potrebe tako velike, so misijonarji delili pomoč premišljeno in postopno. Najprej je bilo treba poskrbeti za golo preživetje; po mnogih krajih so v ta namen razdeljevali preprosto nasitno juho. Misijonarji so hodili od hiše do hiše in stregli bolnikom. Druga stopnja je bila skrb za osirotele otroke in dekleta, ki so ostala sama ter za obubožane duhovnike in redovnice. Zadnja stopnja pa je imela cilj, omogočiti revežem, da si sami pomagajo. Nekaj sredstev so zato namenili temu, da so si lahko posejali kak košček zemlje. Možem so delili orodje za delo,

ženam pa kolovrate, predivo in volno. Medtem so hčere krščanske ljubezni delovale v bolnišnicah ter tam stregle ranjenim vojakom in drugim. Vincencijeva »vojaška« je podpirala petindvajset velikih mest z okolico ter številne vasi in trge. Vincencij in misijonarji pri Sv. Lazarju so ne le organizirali vso to pomoč, ampak so vedno prvi prispevali sredstva ter tako na lastni koži občutili pomanjkanje, ki ga je trpelo ljudstvo.

Kot najmočnejše orodje ljubezni je Vincencij nenehno priporočal molitev za mir. Ni pasivno čakal na čudež, s katerim bi Bog iz sveta izbrisal orožje in pravično razdelil vse dobrine. Človek bi se v svojem napuhu kmalu domislil, kako lahko izdelava novo orožje, ali pa bi z golimi rokami spet skušal grabiti, pridobivati, raniti. Ne, Vincencijevo zaupanje v Boga je bilo večje. Mnogo večje. Verjel je, da lahko Božji Duh spreminja srce. Srce, ki je nemirno in prazno, se čuti zavrženo in zato grabi, zavrača in noče deliti. Samo Bog lahko zapolni praznino in zavrženost spreminja v sprejetost. Vincencijeva molitev za mir je zato prošnja k Svetemu Duhu za spoznanje Božje ljubezni in Božje volje.

Vojska, lakota in druge nesreče, o katerih smo pravkar slišali v šmarničnem branju, so nam na srečo prihranjene. A tudi danes divjajo boji. To so boji v medsebojnih odnosih, kadar nezaupanje ruši naš mir, ogroženost in prezir pa za sabo puščata opustošenje in praznino. Mlačnost se je po tihem prikradla v naše življenje in ogrozila prave vrednote. Brezup hoče zatreti navdušenje in našo željo po bolj polnem življenju. To so bitke, kjer nas danes Bog potrebuje. Naša molitev za mir naj bo zato odpiranje Svetemu Duhu, ki naj nam da moči, da se bomo srečali z lastnim nemirom, z občutki zavrženosti in praznine. Odprto srce, čeprav ranjeno in boleče, postaja orodje miru najprej v nas samih, nato pa v naših domovih, občestvih in družbi.

Marija, Kraljica miru, izprosi nam, da bomo po tvojem zgledu nosilci miru v naših skupnostih.

20. VINCENCIJ NA DVORU

Vincencij je postal prepoznaven po svojih delih ljubezni, zato so njegove besede imele težo tudi med pomembneži in velikaši. Vendar pa se nikdar ni hotel politično udeleževati. Sprejemal je dano oblast ter bil pokoren kralju in njegovim odredbam. Nikoli ni silil v ospredje. Na pomembneže se je obračal samo, ko je bilo nujno potrebno in koristno za delo z ubogimi.

Kraljica Ana Avstrijska je imela o Vincenciju zelo dobro mnenje in je darovala velike vsote denarja za njegove ustanove. Leta 1643 ga je prosila, naj obišče njenega moža in mu v bolezni nudi tolažbo. Pogovor z Vincencijem je na kralja Ludvika XIII. napravil močan vtis, zato mu je dejal: »O gospod Vincencij, če ozdravim, se bodo morali vsi škofje tri leta učiti od vas.« A bolezen je zmagala in kralj je kmalu za vedno zatisnil oči. Kraljica je v svoji žalosti prosila Vincencija: »Ne zapustite me! Vam izročam svojo dušo; vodite me po poti popolnosti, saj hočem ljubiti Boga in mu služiti.« Vincencij je le stežka sprejel duhovno vodstvo kraljice. Ni se ji bal svetovati in jo voditi po poti pokorščine Bogu, a predobro je poznal posvetno ozračje na dvoru. Prevzetnost, prezir, samoljubje, uživaštvo in spletke — vse to se mu je gabilo. Kraljičino prošnjo je sprejel šele, ko je storil vse, da bi spoznal, ali je to res Božja volja. Na sijajni dvor je vedno prihajal v preprosti ubožni obleki, kar je dvorjane izzivalo, da so se včasih ponorčevali iz njega. Vincencij je bil tega vesel, saj mu je pomagalo, da je ostajal na realnih tleh, ponižen in zvest le ubogim.

Ana Avstrijska je po smrti moža prevzela oblast, ker je bil sin Ludvik XIV. še mladoleten. Takoj je ustanovila »Svet vesti«, ki mu je dodelila pristojnost za imenovanje škofov in opatov v kraljestvu. Kraljica je hotela imeti v tem odboru tudi Vincencija. Ko je za to zvedel, je kraljico prosil, naj imenovanje prekliče. Čutil se je nesposobnega za to odgovornost. A kraljica se ni hotela premisliti.

Predsednik Svéta vesti je bil prvi minister kardinal Mazarin, ki si je prizadeval za politično moč in oblast. Takoj se je izkazalo, da mu bo v njegovih stremuških načrtih Vincencij v oviro. A zaradi kraljičine naklonjenosti do Vincencija je bil vsaj v začetku nemočen. Vincencij je svojo odgovornost zavzeto opravljal. Skrbno je pripravil sedem pravil za podeljevanje cerkvenih služb, ki so jih odobrili vsi člani Svéta. Tako je zmanjšal možnosti za manipulacijo in trgovanje z visokimi položaji. Do tedaj se je namreč prevečkrat dogajalo, da so bile te službe kupljene ali podarjene nevrednim in lakomnim plemenitašem, ki se niso brigali ne za duhovnost ne za dobro ljudi. Nekateri opati niso bili niti posvečeni v duhovnike in so živeli povsem posvetno. Zgodilo se je celo, da so bili na mesto predstojnika samostana imenovani šestletni otroci, njihovi starši pa so nato pobirali dohodke od nadarbin. Vincencij je jasno zahteval, da se kaj takega ne sme dogajati. S tem je prekrižal marsikatero politično spletko. Postal je tarča mnogih pritiskov, ko so posamezniki skušali s podkupovanjem ali z grožnjami

zaobiti nova pravila. Vincencij se ni menil za grožnje; trudil se je ugajati samo Bogu in edino njega se je bal.

Leta 1648 so spori med višjim plemstvom in Mazarinom dosegli vrhunec. Kardinal je trmasto vztrajal pri svojem in ni želel popustiti, tudi ko so se spori sprevrgli v krvavo obračunavanje in vojno. Vincencij se je spet zavzel za uboge ljudi, ki so na lastni koži doživljali posledice vojne. S svojimi sodelavci je učinkovito pomagal. A ni se ustavil le pri zmanjševanju vojnih posledic, temveč je skušal vplivati tudi na vzroke. Zato je stopil do kraljice, nato pa tudi do kardinala in ga rotil: »Mir, mir! Vrnite nam mir! Žrtvujte se in umaknite se za blagor Francije!« Tega mu Mazarin ni nikoli odpustil in tudi odstopil ni. Poskrbel pa je, da je bil kmalu nato Vincencij odslovljen iz Svéta vesti. Vincencij je bil tega iz srca vesel in je poslej le redko zahajal na dvor.

Visoke funkcije so mamljive, ker prinašajo slavo, čast in denar. Posamezniki, ki jih dosežejo, se tudi danes velikokrat ne zavedajo odgovornosti, ki jih s sabo prinaša tak položaj. Mnogokrat vodijo njihove odločitve zgolj zasebni interesi in se ne zavedajo, da so odgovorni za blagor bližnjega. Vincencij pa se je te odgovornosti dobro zavedal. Svoje funkcije na kraljevem dvoru ni doživljal kot privilegij, ampak kot breme, ki ga z Božjo pomočjo mora nositi. Tudi na tako pomembnem mestu je bil še zmeraj služabnik; služil je Bogu in ljudem.

Morda se nam za trenutek zazdi, da se take skušnjave ne tičejo nas, ki nismo niti poslanci v parlamentu niti škofje ali direktorji. Toda želja, da bi bili pomembni in prvi, tudi nam ni tuja. Stremušstvo in iskanje višjega položaja se začneja v našem domu, v skupnosti in občestvu. Kadar doživljamo, da bi radi drugega poučevali, usmerjali in vodili, se najprej vprašajmo, ali je v tem Božja volja. Odgovornost za druge sprejmimo ponižno in v služenju bližnjim in Bogu.

Marija, pomagaj nam, da bomo odgovorno sprejemali skrb za bližnjega.

21. LUDOVICA DE MARILLAC

Sveti Vincencij Pavelski je s svojo gorečnostjo pridobil neštete sodelavce za uresničevanje dejavne ljubezni do bližnjega. V nadaljevanju šmarničnega branja bomo videli portrete izjemnih žena in mož, ki so se ob njegovi opori podali na pot darovanja in svetosti. Posebno mesto med njimi zavzema sveta Ludovika de Marillac, dolgoletna Vincencijeva sodelavka pri delu z ubogimi in soustanoviteljica Družbe hčera krščanske ljubezni. Velika dela ljubezni, ki jih je v svojem življenju storila, so zorela v senci njenega križa.

Ludovika se je rodila leta 1591 v Parizu kot nezakonska hči imenitnega plemiča. Oče je deklico sicer priznal za svojo, a jo odvezl materi in jo že v rani mladosti oddal v samostan dominikank, ki naj bi jo vzgajale za življenje v visokih plemiških krogih. Kasneje se je Ludovika preselila k rejnici, ki jo je učila šivanja, kuhanja in ročnih spretnosti. Z odraščanjem se je v njej večal občutek manjvrednosti in zavrženosti, saj je bila kot nezakonski otrok nesprejemljiva za svojo družino. V njej je rasla želja, da bi se umaknila za samostanske zidove.

Pri štirinajstih letih jo je oče naenkrat želel imeti pri sebi. A še preden je našla pri njem košček doma, po katerem je tako hrepenela, je oče zanjo določil primernega ženina. To je bil častit, a bolehen gospod Anton Le Gras, tajnik francoske kraljice Marije Medici. Čeprav je bila Ludovika nesrečna ob misli na zakon, se je vdala pritiskom in se na željo sorodnikov poročila. Dvanajst let je preživela v zakonu, katerega sad je bil sin Mihael. Ludovika ga je skrbno vzgajala in ljubila. Moževa bolezen je z leti napredovala, to pa je povzročilo, da je bil mnogokrat jezljiv in osoren do svoje žene, ki je zaradi tega veliko trpela. Bolezen je v hišo prinesla tudi pomanjkanje. Ludovika je mislila, da je družinska nesreča kazen Boga, ker je stopila v zakon, namesto da bi mu v zaobljubah služila. Lotevalo se je je malodušje. V takem stanju se je srečala s svetniškim škofom Frančiškom Saleškim. Ta ji je svetoval, naj junaško vztraja ob možu in naj se ob njegovi bolniški postelji začne njeno služenje Bogu. Ludovika se je umirila. Pozneje je bila deležna razsvetljenja, ko je v videnju uzrla sebe kot redovnico, ki streže ubogim. Moč njenega duha je postala še večja, ko ji je leta 1624 Bog pripeljal naproti Vincencija Pavelskega. Po moževi smrti se je ob vodstvu Vincencija podala na pot darovanja in vsa zagorela v ljubezni do bližnjega. Vincencij, ki je postal njen vzgojitelj, ji je zaupal skrb nad bratovščinami krščanske ljubezni. Ludovika je, čeprav telesno slabotna, potovala iz kraja v kraj in obiskovala bratovščine. Poučevala in navduševala je njihove članice, iskala in pridobivala nove ter pregledovala poslovne knjige in poročila. Z obiskovanjem bolnikov in revnih je ugotavljala konkretno stanje v župnijah. Ugotavljala je, da poročene žene ne morejo biti scela predane za delo z ubogimi. Zato sta z Vincencijem začela iskati preprosta kmečka dekleta, ki jih je ona sama uvedla v duhovno življenje in delo. Pokazalo se je, da bi dekleta lahko naredila več dobrega skupaj kot pa vsaka zase. Ludovika je prve štiri zbrala pod svojo streho. To je bil skromen začetek Družbe hčera krščanske ljubezni ali usmiljenk, ki so danes razširjene po vsem svetu. Ludovika je prevzela vodenje sester, kar je pogosto zahtevalo od nje junaško

odločnost in veliko potrpljenja, modrosti in zaupanja v Božjo pomoč. Delo je bilo tudi telesno izredno naporno.

Slednjič jo je bolezen položila v posteljo. Dočkala je devetinšestdeset let in umrla 15. marca 1660. Na njeno zahtevo je bil pogreb tih in skromen. Leta 1934 je bila prišteta k svetnikom: slovesna papeška listina se je sklicevala tudi na čudežno ozdravljenje, ki se je leta 1926 zgodilo v Ljubljani. Sestra Veronika Hočevar, usmiljenka, je namreč na njeno priprošnjo vstala iz smrtne postelje in bila od takrat trdnega zdravja. Janez XXIII. je sveto Ludoviko razglasil za zavetnico socialnih delavcev in vseh tistih, ki se posvečajo krščanski dobrodelni dejavnosti.

Ludovikino življenje je bilo zaznamovano z razmerami njenega doma. Spremljal jo je občutek zavrženosti. Ta bolečina bi jo lahko popolnoma ohromila. Ostalo bi ji le malodušje in večno vprašanje: zakaj moram ravno jaz nositi ta križ? Toda ob zavedanju Božje ljubezni je zmogla iti naprej. Vincencij ji je pomagal spoznati, da tesnoba in rane niso njena usoda, ampak lahko postajajo priložnost za sočutno srečanje z bližnjim in Bogom.

Nihče od nas se ni rodil v popolni družini. Tudi naše življenje je zaznamovano z neizpolnjenim hrepenenjem po tem, da bi bili v polnosti sprejeti takšni, kot smo. Kadar smo v tej bolečini pasivni, prevladuje v nas občutek krivice in nezaupanja vase. Lahko pa nas ista praznina vabi v iskanje in angažiranje, da jo zapolnimo. Na poti iskanja sprejetosti bi lahko zašli, toda če je naš kompas resnica, bomo prej ali slej spoznali, da je Bog tisti, ki ga iščemo. On je edini, ki nas v polnosti sprejema takšne, kakršni smo. Tako postajajo naše rane priložnost za srečanje z Bogom in bližnjim, po katerem nam Bog izkazuje svojo ljubezen.

Marija, vodi nas po poti iskanja in privedi nas do resničnega srečanja z Bogom in bližnjim.

22. PRVE HČERE

Današnje šmarnično branje naj nas nagovori preko zgledov prvih hčera krščanske ljubezni, ki so pod vodstvom Vincencija in Ludovike postale pričevalke Božje ljubezni. Prva med njimi je Marjeta Naseau. Njena goreča predanost ubogim je močno nagovorila Vincencija in Ludoviko, da sta pričela razmišljati o novi ustanovi.

Bilo je leta 1620, ko je na misijonu k Vincenciju pristopila mlada žena, ki se mu je predstavila kot pastirica Marjeta. Sama se je naučila pisati in brati ter se tako uprla tedanji miselnosti, ki je nasprotovala izobraževanju kmečkih deklet. Za svoje poslanstvo je izbrala poučevanje deklic na vasi. Hodila je iz kraja v kraj, zbirala dekleta in jih učila pisanja in branja. Večkrat je bila zaradi tega zasramovana in celo preganjana. Njeno življenjsko pot pa je spremenilo srečanje z Vincencijem in njegovimi misijonarji, ki so pripovedovali o tem, kako v Parizu skrbijo za uboge. Čeprav je rada poučevala, je v tem trenutku spoznala, da jo Bog kliče k ubogim. Pod vodstvom Ludovike se je podala na pot služenja. Razdajala se je brez pridržkov. Delala je v bolnišnici, kjer je neomajno branila dostojanstvo kužnih bolnikov. Ni se hotela sprijazniti s tem, da so bili zaradi svoje bolezni odrinjeni na rob družbe. Svojo posteljo je odstopila eni izmed neozdravljivo bolnih deklet in nato tudi sama zbolela ter umrla za kužno boleznijo. Vincencij je o njej rekel: »Marjeta Naseau iz Suresnesa je prva sestra, ki je imela srečo, da je drugim pokazala pot, čeprav sama tako rekoč ni imela drugega učitelja kakor Boga.«

Njenemu zgledu so sledila še druga dekleta. Med njimi je bila junaška Ivana Dalmagne, ki je dvakrat na dan obiskovala jetično dekle. Bila je priča tako odvratnim prizorom, da je mnogokrat bruhala in izgubila zavest. Pa vendar je vztrajala in vsako jutro prišla v hišo mlade bolnice.

Izjemno zvestobo poklicu je izkazala tudi Barbara Angiboust. Skrbela je za galjote in se ob njih učila krotkosti. Zaprti možje so jo zmerjali, ona pa jim je služila z izredno ponižnostjo. Bila pa je tudi dovolj pogumna, da je posredovala pri ječarjih, če je videla, da kdo od njih divje pretepa zapornike. Neka vojvodinja je prosila Vincencija, naj ji pošlje eno od sester, da bi ji stregla na domu. Določili so sestro Barbaro. Po nekaj dneh grofica opazi, da sestra joka. Vpraša jo, kaj jo tako žalosti. Sestra Barbara ji odvrne, da ji je težko biti tukaj, saj tako ne more služiti ubogim. Kasneje je postala zgledna predstojnica sester. Zgodilo se je, da jo je sosestra močno razžalila, kasneje pa je pristopila in jo prosila za odpuščanje. Sestra Barbara ji je ponižno odgovorila: »O draga sestra, vi me toliko prenašate, zakaj ne bi tudi jaz vas prenašala!« Še na smrtni postelji je ostala goreča in stanovitna Božja služabnica ter je z izredno potrpežljivostjo in ljubeznijo prenašala svojo bolezen.

Te kratke vrstice ne morejo zajeti vseh zgledov nesebičnega darovanja, ki so ga s svojim življenjem izkazale prve sestre iz Družbe usmiljenk. Bile so preproste žene, večinoma

nepismene, brez denarja in izobrazbe. Nič niso imele, pa so vendar toliko darovale. Vesele so odhajale v službo ubogih, tudi takrat, ko je bilo to smrtno nevarno. Vincencij je o njih govoril izredno spoštljivo: »Te sestre, ki gredo radovoljno v smrtno nevarnost, da bi lahko služile ubogim, so mučenice. Kri mučencev pa je seme kristjanov. Kri naših sester bo priklicala v Družbo druge in bo tistim, ki ostanejo, zaslužila od Boga milosti, da se bodo posvetile.« Ko je Vincencij umrl, je bilo sester že okrog dvesto. Danes jih je po vseh celinah skoraj dvajset tisoč.

V evangeliju smo slišali Jezusovo zagotovilo: »Kdor veruje vame, bo dela, ki jih jaz opravljam, tudi sam opravljal, in še večja kot ta bo opravljal.« Kar ne moremo verjeti, da nas sam Bog kliče za svoje sodelavce in nas vabi, da bi uživali delež njegove slave. A pravzaprav bi bilo res imenitno, če bi nam v življenju uspelo kakšno pomembno delo, morda velik in razpoznaven projekt, ki bi ljudi kar osupnil in bi od začudenja strmeli nad našo dobroto. Že vidimo sami sebe, kako ponosno stopamo sredi množice, ki nam vzklika »hozana, hozana!«. Da, to je delež, ki se mu res ne bi radi odrekli. Toda slava je prazna in mine. Množice, ki so še danes vzklikale »hozana!«, bodo jutri kričale »križaj ga!«. Jezus nam želi podariti več kot le minljivo slavo sveta. Mnogo več. Zagotavlja nam, da bomo, če bomo verjeli njegovi besedi, soudeleženi v velikih delih ljubezni.

Prve sestre, o katerih smo pravkar slišali, so verovale, zato so premogle ljubezen, nič manjšo od tiste, ki jo je Jezus povzdignil na križu. To je ljubezen, ki se rodi iz odpovedi samemu sebi. Kali se v ponižnosti in krotkosti. Raste in množi se v darovanju, dokler ne preseže vsake človeške logike in razuma. Ljubezen je čudež vseh čudežev. Ljubezen edina ostane in v polnosti osrečuje.

K delom ljubezni nas torej vabi Gospod. Ta dela so na zunaj pogosto skromna in tiha. A v nas se lomijo skale in prestavljajo morja. Rušijo se predstave, ki so nam preprečevale medsebojno bližino. Iz krvavečih ran vzklijejo rože. Iz groba zatiranih in pohojenih hrepenenj znova vstaja življenje. Naše oči, ki so bile slepe za bližnjega, zopet vidijo. Bili smo hromi, sedaj pa hitimo ubogim naproti, da bi se tudi v njih rodila ljubezen.

Marija, izprosi nam, da bomo soudeleženi v delih ljubezni.

23. PRVI UČENCI

Vincencij je svojim misijonarjem govoril: »Vsakdo mora težiti za tem, da se oblikuje po našem Gospodu; ne le zato, da se sami zveličamo, temveč da bomo zveličarji kakor on. To pomeni, da sodelujemo z njim pri zveličanju duš.« Anton Portail, Tadej Lee in Janez Le Vacher so bili med prvimi Vincencijevimi duhovnimi sinovi. Njihovo darovanje je mnoge pritegnilo na pot zveličanja; naj spodbudi tudi nas danes k ustvarjalni ljubezni do bližnjega in Boga.

Anton Portail je bil Vincencijev dolgoletni in zvesti sodelavec. Bil je v skupini dvanajstih fantov, ki jih je Vincencij zbral v Clichyju, da bi se pod njegovim vodstvom pripravljali na duhovništvo; takrat je imel dvajset let. Vincencija je izbral za vodnika in pozneje postal eden prvih sobratov Misijonske družbe ter prvi ravnatelj hčera krščanske ljubezni. Bil je goreč v svojem poslanstvu, a je imel dolgo časa težave s pridiganjem. Sčasoma pa se je sprostil in dosegal lepe uspehe na misijonih. Ni se ponašal z dosežki, ampak je ostal ponižen in skromen. Zavedal se je, da vsečnost ali uspeh ni plačilo, ki ga išče oznanjevalec Resnice. Imel se je za nevrednega služabnika Boga in ubogih. Umrl je istega leta kot Vincencij in Ludovika, do konca zvest v svojem poslanstvu.

Prvi izmed Vincencijevih učencev, ki je umrl mučeniške smrti, je bil junaški misijonar Tadej Lee. Bil je član misijonske odprave, ki je leta 1647 prišla na Irsko. Sprva so misijonarji želi lepe uspehe, nato pa jih je vojska pričela mrzlično preganjati in jih nikjer ni pustila pri miru. Položaj je postal nevzdržen, zato so se nekateri vrnili v Francijo. Štirje misijonarji, po rodu Irci, pa so vztrajali. V nekem mestu, ki ga je oblegala vojska in pestila kolera, so vodili misijon in hrabril trpeče ljudstvo. Po osmih mesecih je mestna obramba padla; po zavzetju so vojaki izvajali kruto nasilje. Tadeja so vojaki kruto mučili: vpričo njegove matere so mu odsekali roke in noge ter mu končno razbili glavo. Učenec je tako uresničil, kar je ponavljal učitelj: »Rešitev ene same duše je nekaj tako velikega, da moramo zanjo tvegati življenje.«

Mučeniške smrti pa je umrl tudi Janez Le Vacher. Bil je misijonar v severni Afriki, kjer je deloval med sužnji. Misijonarji so opogumljali ujetе kristjane, da so kljub sovražnemu okolju ostali ponosni na svojo vero in vdano prenašali svoje trpljenje. Janez Le Vacher je zbolel za kugo. Kot po čudežu pa je bolezen premagal in še dolgo časa junaško vztrajal v nevarnih razmerah. Njegovo oznanjevanje je spodbudilo več spreobrnjenj med ujetniki in celo med muslimani. To ga stalo življenja. Privezali so ga na topovsko cev in razstrelili.

V severni Afriki je deloval tudi brat Janez Barreau, ki je bil pred tem odvetnik v parlamentu. Zaradi teh izkušenj je zmozel prevzeti službo francoskega konzula v Alžiru. Iz tega mesta je lahko velikodušno pričeval in pomagal. Njegova ljubezen ni poznala meja in se je včasih spustil tudi v nepremišljena dejanja. Tako je na primer sprejel poroštvo za tuje dolgovce; zaradi tega je bil večkrat zaprt in so z njim grdo ravnali.

Ljubezen je iznajdljiva in ustvarjalna. Vedno se rojeva iz odpovedi samemu sebi ter iz ponižnega sprejemanja volje Boga. Nadene pa si lahko zelo različne obraze. Danes smo (v šmarničnem branju) srečali štiri njene junake, ki so delovali v različnih okoljih in imeli različne talente ter izhodišča za služenje bližnjim. Vsak je na svoj način postal Božje orodje: Anton Portail se je trudil kot pridigar, Tadej Lee je kot domoljub tolažil svoj irski narod, Janez Le Vacher je deloval v sovražni deželi med krščanskimi sužnji, Janez Barreau pa je kot konzul pričeval o ljubezni.

Njihove zgodbe dokazujejo, da je Vincencijevo sporočilo ljubezni univerzalno. To naj bo vabilo in izziv tudi za nas, da ga prenesemo v sedanjost, v kateri živimo in kjer nas potrebuje naš bližnji. Skušajmo živeti ustvarjalno ljubezen na delovnem mestu, v družini, šoli, župniji, redovni skupnosti. Bog nas potrebuje take, kot smo in kjer smo. Morda je to težko verjeti, ko doživljamo neuspehe, ko nimamo velikih talentov in izkušenj, moči in poguma, ali pa nimamo denarja, da bi ga darovali za dobre namene in tako počasi spreminjali svet. A Božja ljubezen je ustvarjalna. Tudi tisto, kar se nam zdi nepomembno in neuporabno, je lahko priložnost za srečanje z bližnjim. Morda je naš talent v tem, da razumemo, kaj pomeni biti osamljen ali zavržen. Morda smo v življenju velikokrat doživeli neuspeh in se lahko iz te bolečine rojeva sočutje do ubogih. Morda se nam zdi, da ne znamo svetovati, pa se bo na nas obrnil ubogi, ki si želi in potrebuje, da bi ga nekdo končno le poslušal.

Bog nas jemlje zares in se veseli vsega, kar smo, zato se ne umikajmo in ne bojmo se angažirati v ljubezni. Vsak zase naj si postavi preprosto vprašanje: Kaj lahko jaz naredim, da bo med nami več resnice in sočutja, miru in ljubezni? Kaj lahko v zvezi s tem ukrenem že danes?

Marija, izprosi nam, da bomo premogli ustvarjalno ljubezen do bližnjega in Boga.

24. SVETA KATARINA LABOURÉ

Šmarnično branje bomo v naslednjih dneh nadaljevali z življenjepisi svetnikov, ki so bili sad vincencijanske duhovnosti. Na praznik Marije Pomočnice kristjanov se ustavimo ob liku svete Katarine Labouré; njeno življenje je bilo na prav poseben način povezano z Božjo Materjo in njeno svetinjo.

Katarina Labouré se je rodila leta 1806 v Burgundiji kot deveti izmed enajstih otrok. Ko je bila stara devet let, ji je umrla mati, zato je Katarina gospodinjala za številno družino. Njeno mlado življenje je bilo posvečeno molitvi in delu. Rada je zahajala v cerkev. Nekoč so jo vznemirile čudne sanje, v katerih je uzrla neznanega duhovnika, ki jo je vabil k strežbi bolnikom. Povedal ji je, da ima Bog zanjo posebne načrte. Obraza osivelega duhovnika iz sanj ni pozabila. Leta 1830 je vstopila v skupnost hčera krščanske ljubezni. Tam je na sliki ugledala isti obraz. Povedali so ji, da je to sveti Vincencij Pavelski.

Katarina si je od nekdanj srčno želela, da bi lahko videla Božjo Mater. Ta želja se ji je uresničila v julijski noči leta 1830. Videnje Marije je bil zanjo najsrečnejši trenutek v življenju, ki ga z besedami ni mogla opisati. Marija ji je zaupala, da ji bo Bog naložil posebno poslanstvo. Katarina je slišala naročila, ki jih mora prenesti svojemu spovedniku. Poskrbeti mora, da se odpravijo razvade, ki so se razpasle v sestrski družini. Ko bo skupnost spet živel po svojih pravilih, se bo okrepila in se ji bodo pridružile redovnice neke druge družbe. Zadnje naročilo pa je bilo, naj spovednik nekemu škofu brez skrbi ponudi zavetje v hiši pri Svetem Lazarju.

Ni si težko predstavljati, kako je bilo novinki s podeželja pri srcu, ko je svojemu spovedniku sporočala takšne naloge. Tridesetletni lazarist je bil nezaupljiv do njenega pričevanja, zato pa toliko bolj presenečen, ko ga je čez nekaj dni na porti pri Svetem Lazarju čakal preganjani škof Frayssinous in prosil za zatočišče. Novembra istega leta je Katarina med skupnim premišljevanjem ponovno uzrla Marijo. Sveta Devica je stala na zemeljski obli in z nogami na kači. Roke je imela razprostrte; iz njih so sijali žarki, ki so pomenili milosti, ki jih Božja Mati razliva na nas. Okrog Marijine postave so se pojavile z zlatimi črkami izpisane besede: »O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo.« Katarina je slišala navodilo, naj da napraviti svetinjo s takšno podobo Marije. Kdor jo bo nosil, bo deležen velikih milosti. Posebnih dobrot bodo deležni tisti, ki jo bodo nosili z velikim zaupanjem. Videnja so se še večkrat ponovila.

Spovednik je bil do Katarininega pripovedovanja precej zadržan. Menil je, da so videnja morda utvara pobožne domišljije. Vseeno pa je leta 1832 naročilo posredoval pariškemu nadškofu (de Quélenu), ki začuda ni imel nobenih pomislekov. Kmalu je bilo razposlanih prvih dva tisoč svetinj. Nadškof je bil kmalu zatem priča nenavadnemu in popolnemu spreobrnjenju moža, ki je prej dolga leta deloval proti Cerkvi. Ta čudež je nadškof pripisal

svetinja, ki jo je v tistem trenutku nosil pri sebi in to mu je pomenilo potrditev prikazovanj. Z njegovim posredovanjem je bila svetinja kmalu znana po vsej Evropi in je utrjevala zavest o skrivnosti Marijinega brezmadežnega spočetja, ki jo je papež Pij IX. leta 1854 razglasil za versko resnico. Marijine družbe so se razcvetele. Redovnice sv. Elizabete Ane Bayley Seton, ki so z velikim uspehom delovale v Združenih državah Amerike, so se pridružile usmiljenkam.

Katarina Labouré je živela skrito v pariškem samostanu usmiljenk. Nihče, razen njenega spovednika in sestrskega predstojnika, ni vedel, kdo je bila sestra, ki se ji je prikazala Marija. Katarina je delala najprej v kuhinji, potem je skrbela za ostarele in bolne, nazadnje pa je imela službo vratarice. Vse njeno življenje je bilo tiho in skromno. Ko so jo nekoč vprašali, kako moli, je odgovorila: »Moliti ni težko. Bogu povem vse, česar se spomnim: pripovedujem mu o svojih težavah in veselju in ga poslušam. Če ga poslušate, bo tudi vam govoril. Pri ljubem Bogu mora človek namreč govoriti in poslušati. Saj zmerom govori, če gremo k njemu preprosto in naravno.«

Leto dni pred svojo smrtjo, potem ko sta oba duhovnika, ki sta poznala njeno skrivnost, že zdavnaj umrla, je Katarina spregovorila o prikazovanjih. Umrla je 31. decembra 1876 v predmestju Reuilly. Njeno nestrohnjeno truplo so leta 1933 prenesli v milostno kapelo usmiljenih sester v Parizu. Leta 1947 je bila razglašena za sveto. Marijino svetinjo so ljudje kmalu poimenovali »čudodelna«, ker so se po njej začeli dogajati očitni čudeži spreobrnjenj in ozdravljenj.

Na poti odkrivanja naše dobrodelnosti in solidarnosti nismo sami. Iz nebes nas nebeška Mati ljubeznivo vabi, naj se oprimemo njene desnice in korak za korakom spolnujemo svoje poslanstvo. Kadar ne bomo znali naprej, si vzemimo za zgled njeno življenje. Preprostost, ponižnost, krotkost, zatajevanje in gorečnost; to so kreposti, lastne Mariji. Vincencij jih je sprejel za svoje vodilo in jih vedno znova polagal na srce svojim sodelavcem. Ponavljal je: »Vztrajajmo pri teh petih krepostih kot polži v svojih hišicah. Z njimi bomo dospeli povsod, naredili bomo vse; brez njih pa bomo le naslikani kristjani«.

V naslednjih dneh v maju bomo razmišljali o teh petih krepostih. Pri tem nam bodo v pomoč zgledi vincencijanskih svetnikov in Božje Matere, o kateri je sveti Vincencij zapisal: »Ko smo se priporočili Božji Materi in jo sprejeli za priprošnjico v pomembnih zadevah, ne more biti drugače, kot da bo šlo vse dobro in se spremenilo v slavo dobrega Jezusa, njenega Sina.« Priporočimo se torej Mariji, naj nam pomaga uresničevati naše poslanstvo v darovanju za bližnjega.

O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo.

25. SVETA ELIZABETA ANA BAYLEY SETON

Elizabeta Ana Bayley Seton se je rodila leta 1774 v New Yorku v episkopalni družini. Že v zgodnjem otroštvu jo je prizadela smrt matere. Oče, uspešen zdravnik, se je kmalu vnovič poročil. Mačeha je Elizabeto grobo zavračala, zato je deklica mnogo trpela. V mladosti je bila večkrat otožna in depresivna. Pregarjale so jo celo misli na samomor, ki se jim je z zadnjimi močmi uspela upreti.

Elizabeta je bila stara dvajset let, ko se je poročila z Viljemom Setonom, lastnikom uvozno-izvoznega podjetja; imela sta pet otrok. Bili so ugledna družina, ki je živela v udobni hiši in bogati četrti. Radi so skupaj hodili na ples in se ukvarjali z glasbo. Bili so politično prepoznavni in aktivni člani episkopalne župnije. Elizabeta je rada prebiralala Sveto pismo in se trudila za duhovno življenje. Pomagala je ustanoviti društvo za pomoč revnim vdovam. Takrat si pač ni predstavljala, da se bo že čez nekaj let sama znašla v veliki revščini.

Čez čas so družino zajele težave. Elizabeta je prestala težaven porod svojega petega sina. Prav tedaj so se začeli težavni časi tudi za družinsko podjetje, ki je končno propadlo. Družina Seton je izgubila hišo. A negotovost je postala še večja, ko so se pri možu začeli kazati znaki tuberkuloze. Elizabeta je skupaj z njim in s hčerko Ano odpotovala v Italijo, saj je upala, da bo milo podnebje ugodno vplivalo na moževo zdravje. Bolezen pa se je stopnjevala in mož je umrl v Pisi.

Elizabeta je bila sedaj vdova, sama s hčerko v neznani deželi. Za nekaj mesecev sta se zatekli k neki italijanski družini, ki je zanju gostoljubno in sočutno skrbela, dokler nista dobili dovoljenja, da se vrneta v domovino. Člani te družine so bili katoličani in so jima predstavili svojo vero. Katoliška verska praksa je pritegnila pozornost Elizabete. Najbolj jo je nagovorila vera v resnično navzočnost Gospoda v evharistiji ter pobožnost do Marije. Začenjalo se je njeno spreobrnjenje.

Po vrnitvi v Ameriko se je Elizabeta morala srečati s težkim položajem svoje družine. Z otroki se je pogosto selila, saj so bila stanovanja zmeraj predraga. Poleg finančnih težav so jo obletaval dvomi, ali je njena vera prava. Pri tem je doživljala nasprotovanje sorodstva in občestva v župniji. Kljub temu ni nehala iskati in se je izročala Božji volji ter doživela spreobrnjenje. Prestopila je v katoliško cerkev in prejela zakramente. To je dodatno otežilo položaj njene družine. Po Božji previdnosti pa se je srečala s katoliškim duhovnikom-sulpicijancem Viljemom Dubourgom, ki se je iz Pariza izselil v ZDA. Ta je uredil, da se je Elizabeta preselila v Maryland in začela poučevati v katoliškem internatu za deklice. Kasneje se je posvetila vodenju mladih deklet, ki so si želele napredka v verski vzgoji. Tako je nastala nova skupnost z imenom »sestre krščanske ljubezni«. Za svoje vodilo so si izbrale duhovnost sv. Vincencija Pavelskega. Leta 1809 je Elizabeta izrekla prve zaobljube in odtlej so jo sestre klicale »mati Seton«. V Dolini svetega Jožefa so svoja prizadevanja osredotočale predvsem

na delo z ubogimi, obiskovanje bolnikov in boj proti suženjstvu. Posvečale so se poučevanju v župnijskih šolah in zastavile župnijski šolski sistem, ki je v ZDA v veljavi še danes.

Elizabeta je umrla v Emmitsburgu leta 1821, stara komaj 46 let. Za svetnico je bila razglašena leta 1975. Njena svetost ni v tem, da se je spreobrnila v katoliško vero, ampak zaradi iskanja Božje volje in odgovora nanjo v vsem svojem življenju. V duhu nenehnega iskanja Resnice je večkrat takole prosila Gospoda: »Če imam prav, daj mi svojo milost, da ostanem v resnici. Če pa se motim, pouči moje srce, da najde boljšo pot.«

Ponižnost je krepost, ki nam pomaga, da zmoremo slišati in sprejeti voljo Boga, posebno takrat, ko ni v skladu z našimi predstavami in načrti. Elizabeta je imela svoje načrte v življenju. Trudila se je za lepe vrednote in duhovno življenje. Nihče ji ne bi mogel očitati, da ni bila prizadevna žena in mati. A Gospod je imel zanjo večje načrte. Božji poseg je bil boleč. V uri, ko bi zaradi izgube doma in smrti moža potrebovala tolažbo in zagotovilo miru, je Sveti Duh v njej odpiral vprašanja, za katera je mislila, da je nanje že zdavnaj odgovorila. Preizkušena v trpljenju se je jasno zavedala, da brez Boga ničesar ne zmore. V tej ponižnosti se je lahko odpovedala svoji volji in vse življenje podredila volji Boga.

Tudi Marija je imela za življenje svoje načrte. Zaročena z Jožefom je razmišljala o skupni poti in domu. Čutila je, da je na pravi poti. Potem pa ji je angel oznanil, da ima Bog z njo večje načrte. Čeprav ni razumela, je v svoji ponižnosti rekla: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.«

Če se zmoremo odpovedati načrtom in predstavam o svojem življenju, da bi dali prostor Božjemu delovanju, ne bomo izgubili sami sebe. Nasprotno. Samo znotraj Božjega načrta se lahko v polnosti uresničimo in najdemo svoje bistvo. »Če se vadimo izpolnjevati Božjo voljo, bomo našli resnično srečo, ki odtehta vse,« je zapisala Elizabeta Ana Bayley Seton. To je potrdila s svojim življenjem.

Marija, pomagaj nam, da bomo po zgledu tvoje ponižnosti vedno odprti za voljo Boga.

26. SVETI FRANČIŠEK REGIS CLET

Frančišek Regis Clet je že v otroštvu pridobil plemenit značaj, bil pa je tudi izredno bister. Enaindvajsetleten je bil (leta 1769) sprejet v Misijonsko družbo in 1773 prejel mašniško posvečenje. Naslednjih osemnajst let je posvetil delu v Družbi: najprej je poučeval teologijo v Annecyju in malo pozneje sprejel službo ravnatelja novincev v Parizu. Zaradi obsežnega znanja so mu rekli »živa knjižnica«. Leta 1789 je delovanje Misijonske družbe v Franciji prekinila revolucija. Frančišek je zato prosil vrhovnega predstojnika, da mu dovoli oditi v misijon na Kitajskem. Prepričan je bil, da ga Bog kliče tja in čutil je veliko željo, da bi sodeloval pri delu za zveličanju nevernih. Sorodniki in sobratje so ga odvrčali od njegove namere, saj je bila pot na Kitajsko nevarna, razmere za misijonarje pa zelo neugodne. Frančišek pa jim je odgovarjal: »Bog hoče, je moje geslo.«

Po sedmih mesecih potovanja je srečno došel na Kitajsko. Navdušeno je pričakoval svoje novo življenje in molil, da bi zmogel z največjo zvestobo služiti Bogu. Deloval je v pokrajini Hukuang, kjer je bilo mnogo revežev, ki so živeli v slamnatih kočah. Tudi Frančišek je zase izbral enako uboštvo. V ogromni pokrajini si je delo delil z dvema sobratoma, ki pa sta kmalu drug za drugim umrli. Ostal je sam in prevzel odgovornost za pet misijonskih pokrajin. Bil je zavzet in goreč, a telo ni moglo dohajati duha in je začelo slabeti. Frančiška so doletele različne bolezni, trpel pa je tudi zaradi rane na nogi. S trpljenjem in molitvijo se je pripravljaj na mučeniško smrt, na milost, za katero je Boga vedno bolj prosil.

Maja leta 1818 je Peking zajela huda nevihta. Med treskanjem in grmenjem je tako močno deževalo, kot bi se bližal vesoljni potop. Cesar se je prestrašen posvetoval s svojimi učenjaki in čarovniki. Ti so dognali, da je veter, ki je prinesel nevihto, pihal iz jugovzhodne smeri, to pa je bilo zanje znamenje, da se v tamkajšnji pokrajini Hukuang gotovo dogaja strašna hudobija, zaradi katere se nebo srdi. Izdan je bil ukaz, da je od tam treba izkoreniniti vse kristjane. Za Frančiška se je pričelo hudo preganjanje. Najprej se je nekaj časa skrival v gozdovih in se zadrževal v votlinah, nato pa je našel zavetje pri neki družini v pokrajini Honan. Kljub preganjanju je skušal nadaljevati z delom. V tej vasi je živel bivši krščanski učitelj; Frančišek ga je večkrat opomnil zaradi njegovih pohujšljivih navad. Prav on je postal njegov Judež.

Na svoj god, 16. junija 1819, je Frančišek v sanjah zagledal mladeniča, ki mu je dejal: »Biriči gredo. Vstani!« Skušal je preoblečen zbežati, a bilo je prepozno. Do njega je prihajal vaški učitelj, za njim pa vojaki. Frančišek mu reče: »Priatelj, po kaj si prišel?«, učitelj pa se obrne k vojakom: »Ta je, ki ga iščete!« Vkljenjenega so odpeljali v mesto. Dolgo časa so ga vlačili pred razne sodnike in ga hudo mučili. Z bičem so ga udarjali po obrazu in ga nato vsega izmučenega vrgli v ječo. Tam je tolažil ujete kristjane in jih spodbujal, naj vztrajajo v veri ter jim delil zakrament sprave. Naposled je prišel od cesarja obsodba, da mora Frančišek umreti. Zunaj mesta Učangfu so zanj pripravili križ. Frančišek je radosten šel na morišče. Biriči so ga

privezali na križ, mu zategnili vrv okoli vratu ter ga začeli počasi in večkrat daviti. V hudih mukah je izdihnil, star 72 let.

Sveti Frančišek Regis Clet nas s svojim zgledom življenja in smrti vabi, da bi si prizadevali za krotkost. Ta krepost se nam morda zdi tuja in celo neuporabna, saj v svet od nas velikokrat terja, naj bomo močni in odločni v svojih zahtevah. Izboriti si moramo svoje mesto in položaj, dokazati moramo drugim svoj prav. Frančišku pa ni bilo mar, kaj o njem govorijo ljudje in kakšen položaj si bo med njimi pridobil. Celotako, ko so mu dodelili mesto na križu, se ni upiral in branil. Seveda nikakor ne moremo reči, da je bila njegova drža pasivna ali malodušna. Nasprotno. Za svoj prav se sicer res ni prerekal, je pa goreče in s svojim življenjem branil Božjo resnico. Njegova krotkost je bila v tem, da je vdano in v trdnem zaupanju sprejemal vse, kar mu je Bog namenil v življenju. »Bog hoče,« je bilo geslo, s katerim je odgovarjal na vse strahove in dvome.

V tem je bil podoben Mariji. Spomnimo se njene podobe, ko je tri dni v strahu in žalosti iskala svojega sina in ga slednjič našla v templju. Ni razumela, zakaj ji je povzročil tolikšno skrb. Tudi Jezusov odgovor je ni potolažil. V človeški naravi bi težko sprejela kakršno koli razlago. Spraševala bi se, ali nima mati pravice vedeti, kje hodi njen sin in kaj počne. A v vdanem zaupanju v Božjo previdnost Marija molči. Ne išče svoje pravice in ne brani svojega položaja. Krotko sprejema svojo nemoč in majhnost pred Bogom, saj ve, da Božji načrti presegajo vsa njena pričakovanja in njen razum. Vse, kar jo vznemirja, sprejema s krotkostjo in molkom in tako daje prostor, da se po njej uresničuje Božja ljubezen.

Velja si prizadevati za krotkost. Ta krepost nas varuje, da na poti poslanstva ne zaidemo. Varuje nas, da nas pri srečanjih z bližnjim ne spodneseta napuh ali samovolja. V krotkosti in v zavedanju, da smo brez Boga nebogljeni, bomo postajali vedno bolj njegovo orodje in tudi po nas se bodo lahko uresničevala velika dela ljubezni.

Marija, izprosi nam milosti, da bomo v krotkosti služili bližnjim in Bogu.

27. SVETI JUSTIN DE JACOBIS

Svetnik, o katerem bomo razmišljali v današnjem branju, je bil neutruden apostol vzhodne Afrike, učitelj misijonarjev, zgled poguma, gorečnosti in zatajevanja v izpolnjevanju poslanstva. Njegovo ime je sveti Justin de Jacobis. Rodil se je leta 1800 v Italiji. Pri osemnajstih letih je vstopil v Misijonsko družbo svetega Vincencija Pavelskega. Kot mlad duhovnik se je odlikoval z vztrajno potrpežljivostjo; imel pa je neustavljivo željo, da bi pomagal ubogim. Bil je goreč pridigar, njegove besede so kot puščice zadele vsako srce, pa naj je bilo še tako vaze zaprto. Ure in ure je presedel v spovednici. V srečanju z njim so mnogi spremenili svoje življenje.

Njegovi sobratje so v njem prepoznali človeka, ki lahko vzgaja in daje zgled, zato so mu ponudili mesto predstojnika lazaristov v Neaplju. Justin pa se je tej službi odpovedal in se leta 1839 odpravil v misijone v Abesinijo, ki je staro ime za Etiopijo. V tej afriški deželi je krščanstvo propadalo med poganskimi množicami, mednje pa je vse bolj prodiral Islam. Justin se je popolnoma prilagodil življenju domačinov. Spal je v njihovih kočah, jedel njihovo hrano in se oblačil kot oni. Vztrajno se je lotil učenja treh glavnih jezikov te slikovite dežele. Bil je izredno bister in je kmalu pridigal domačinom v njihovem jeziku. Ena izmed njegovih prvih pridig se je glasila takole: »Bratje moji, če hočete mojo kri, pripada vam. Če pa nočete, da umrjem, bo vse moje življenje žrtvovano za vas. Vaš sem. Če ste v stiski, vas bom v Kristusovem imenu tolažil. Če ste revni, vam bom prihitel na pomoč. Če ste brez obleke, vas bom oblekel. Če ste bolni, vas bom negoval in bedel ob vaši postelji. Vi ste zdaj moj oče in moja mati. Vi ste moji bratje. Ali veste, kaj je v mojem srcu? Kako bi bil vesel, če bi vam mogel to pokazati! Najprej je v njem Bog — potem pa vi! ... Če me torej potrebujete, me pokličite, takoj se bom odzval. Vsako uro, vsak trenutek pripadam vam, ves in popolnoma sem samo vaš. Gospod, v čigar bližini stojim, ti veš, da ne lažem.«

Svoje besede je misijonar potrjeval z dejanji. S takim odnosom je kmalu pridobil zaupanje domačinov, pa tudi kneza iz Tigre. Ta mu je zaupal vodenje odposlanstva v Kairo, kjer naj bi od patriarha izprosil prihod koptskega škofa v Etiopijo. Ta isti škof, ki ga je Justin izprosil za etiopsko deželo, je kasneje sprožil preganjanje katoličanov in je bil neusmiljen do vseh katoliških misijonarjev. Ko se je Justin vrnil z dolgega in napornega potovanja, je živel kakor prej. Niti mraz niti pripeka ga nista ustavili, kadar se je moral podati na pot, da bi pomagal kateremu izmed domačinov. Sočutno je nudil pomoč bolnim in revnim. Sam je nabiral drva, kar je sicer veljalo za delo, ki je pripadalo sužnjem in ženskam. Veliko se je postil in cele noči premolil. Sveta maša je bila njegovo vsakdanje krepčilo. V njem se je vedno bolj prebujala želja, da bi se žrtvoval iz ljubezni, kakor se vsak dan Kristus žrtvuje za nas.

Njegov zgled nesebičnega darovanja je obrodil lepe sadove. Leta 1844 se je okoli njega zbirala skupina stotih katoličanov. Njihovo število je hitro raslo, da je bilo kmalu veliko novih

skupin v bližnjih krajih. Naslednje leto je odprl semenišče za vzgojo domačih duhovnikov. Istega leta se je na pobudo poglavarja koptskih kristjanov pričelo preganjanje katoličanov. Čeprav so jih mnogo zaprli ali izgnali in so nekateri odpadli, jih je bilo leta 1853 v Etiopiji že pet tisoč. Medtem je bil Justin de Jacobis posvečen v škofa. S težkim srcem je prevzel to odgovorno službo, saj se ni čutil vrednega, da bi nosil to breme.

Leta 1854 je novi cesar začel še huje preganjati katoličane po vsej deželi. Škof Justin je bil dvakrat zaprt, slednjič pa so ga leta 1860 pregnali iz Etiopije. Na poti k obali je od izčrpanosti umrl sredi puščave.

Sveti Vincencij Pavelski nam priporoča zatajevanje kot naslednjo izmed petih kreposti, ki naj nas spremljajo pri našem poslanstvu. Zatajevanje nam bo v oporo, da bomo vztrajali v skušnjavah, saj bo odstranilo vse, kar nas ovira pri darovanju. Ugodje, hlepenje po slavi, denarju in položaju – te skušnjave je poznal tudi Vincencij. Moral jih je v sebi zatajevati, da je lahko postal Božji služabnik, po katerem so se uresničevala dela ljubezni. Zatajevanje istih notranjih vzgibov je oblikovalo tudi duh misijonarja Justina de Jacobisa. Odrekel se je pomembnemu mestu med sobrati in odšel v misijone. Ko je postal škof, je krotil skušnjo, da bi bil med domačini pomemben in vzvišen ter da bi mu stregli. Ostal je skromen in ponižen, zvest in velikodušen v služenju. Takšen je lahko v polnosti uresničil svoje poslanstvo.

Ali je tudi Marija poznala zatajevanje, da se je lahko uresničilo njeno poslanstvo? Evangelij pripoveduje o tem, kako je skupaj s sorodniki nekoč obiskala odraslega sina, ki je poučeval skupino ljudi. Sporočili so mu, da bi radi z njim govorili. Jezus pa izjavi: »Kdo je moja mati in kdo so moji bratje?« Marija molči. Ne sili v ospredje in ne terja, da bi bila kot mati pomembna ali vsaj prepoznavna. Čeprav si želi videti sina in biti vsaj za nekaj trenutkov z njim kot tista, ki jo njen otrok potrebuje, se umakne. To gotovo ni lahka odpoved, a Jezus daje odgovor: »Kdor koli namreč uresničuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, ta je moj brat, sestra in mati.« Marija zdaj ve, da ima bolečina zatajevanja svoj smisel, ker jo nosi v zaupanju, da Bog usmerja njeno življenje. Njeno poslanstvo in cena sta v tem, da uresničuje Božjo voljo in ne lastnega hotenja.

Marija, pomagaj nam, da bomo po tvojem zgledu zmogli v sebi zatajevati vse vzgibe, ki nas odvrčajo od služenja bližnjim in Bogu.

28. SVETI JANEZ GABRIJEL PERBOYRE

Janez Gabrijel Perboyre se je rodil v južni Franciji leta 1802. Odraščal je v veliki kmečki družini, ki mu je za popotnico dala globoko krščansko vero in zglede pobožnosti. Njegove odločitve v življenju sta prav posebej zaznamovala dva sorodnika: prvi je bil stric Jakob, drugi pa starejši brat Ludvik. Oba sta bila lazarista. Janez Gabrijel si je želel iti po njunih stopinjah. Že mlad fant se je odločil, da bo kot misijonar šel na Kitajsko. Leta 1826 je prejel mašniško posvečenje, nato pa se devet let vključeval v dejavnosti Misijonske družbe, ki ji je bil s srcem pokoren. Deloval je kot učitelj bogoslovcev in profesor dogmatike, kasneje pa je prevzel mesto rektorja in ravnatelja novincev. Bil je marljiv in nadvse predan svojemu delu, kar pa ni ugodno vplivalo na njegovo zdravje. Ob vseh obveznostih ni pozabil na svojo željo, da bi se podal na Kitajsko, zlasti ko je bil njegov brat Ludvik določen, da odpotuje v tamkajšnji misijon, vendar svojega cilja ni dosegel. Na poti tja je namreč hudo zbolel in umrl. V zadnjih zdihljajih je kar preroško tolažil sobrate, ki so z njim potovali, da bo za njim kmalu prišel njegov mlajši brat. Janez Gabrijel je v tem poročilu prepoznal znamenje Božjega klica. Čeprav predstojniki niso bili naklonjeni njegovi želji in mu je zdravnik resno odsvetoval nevarno in naporno potovanje, je vztrajal. Leta 1835 se je vkrcal na ladjo in odplul novemu življenju na proti.

Janez Gabrijel Perboyre je bil najprej poslan v Honan, kasneje pa je deloval v pokrajini Hupe. Svojo misijonsko službo je pričel tako, da je obiskoval kristjane, razpršene po širni deželi. Potovati pa je smel le ponoči, da ga oblasti ne bi odkrile. Hitro se je učil jezika in ljubeče pristopal do domačinov. Želel je pokazati, da spoštuje njihov način življenja. »Videti bi me morali v moji kitajski noši« — je v pismih poročal o svojem novem življenju: »obrita glava, brki, dolga kita las in paličice, ki mi služijo pri zajemanju hrane.« Domačini so ga kmalu sprejeli za svojega. K delu je znal pritegniti laike in jih vzgajal za katehete. Po vaseh je organiziral ljudske misijone, kjer so misijonarji s svojim zgledom in poučevanjem vabili ljudi k spreobrnjenju. Janez Gabrijel je v domovino poročal o tem, da so Kitajci v velikem številu prihajali k spovedi in spoštljivo pristopali k obhajilu.

Leta 1839 so misijonarji slovesno obhajali praznik Marijinega imena. Kar trije duhovniki so bili pri prazničnem bogoslužju. Tri dni kasneje so jim ljudje sporočili, da prihajajo številni vojaki, da jih zgrabijo in odpeljejo v ječo. S pomočjo izdajalca so vojaki že naslednji dan izsledili misijonarja Janeza Gabrijela, ga vklenili in odpeljali. Skoraj leto dni je preživel po raznih ječah, kjer so ga hudo mučili. Moral je klečati na verigah, telo pa so mu raztezali z vrvmi, ki so mu jih pritrdili na palce na rokah in kito las na glavi. Slednjič so ga z drugimi ujetniki izročili sodišču. Nekateri kristjani so raje pohodili križ, kot da bi vztrajali v preizkušnji. Druge so odpeljali v izgnanstvo na sever, v tatarsko deželo. Oblasti pa so ves bes osredotočile na bolnega francoskega misijonarja. Silili so ga, naj se odpove svoji veri in pove, kje se nahajajo drugi misijonarji. Ker ni hotel sodelovati, so ga pretepali z bambusovimi palicami.

Sam podkralj osebno vodil sodni postopek. Ko pa kljub vsem grozovitostim ni mogel ničesar doseči, je svetega misijonarja obsodil na smrt. Janez Gabriel Perboyre je septembra 1840 z mučeniško smrtjo okronal svoje življenje.

Danes razmišljajmo o preprostosti. To je krepost, za katero sveti Vincencij Pavelski pravi, da nas vodi naravnost k Bogu. Nekoč je Vincencij zapisal, da je Bog preprost in celó preprostost sama. Ustvaril nas je po svoji — preprosti — podobi in nas ljubi takšne, preproste. Sprejema nas v celoti, z našimi ranami in celo z našo grešnostjo vred. Ohranjati preprosto srce pomeni torej zaupati, da smo pred Bogom in ljudmi lahko to, kar smo. Ne potrebujemo posebnih priznanj; ni treba, da bi se dokazovali s pomembnimi deli ali izstopali po svojih sposobnostih. Bog nas ljubi brez vsega tega; Jezus nam je to pokazal na križu. V takem zaupanju lahko veselo in iskreno stopimo pred bližnjega, preprosto takšni, kot smo.

Preprostost si je nadel Janez Gabrijel Perboyre, ko je prihajal med tuje ljudi. V neznani deželi ni imel ne ugleda ne oblasti, tudi ne slave ne denarja ali česa drugega, s čimer bi prepričal domačine, da bi mu verjeli. Ostalo mu je le, da je pred nje stopil pristen, iskren in preprost. Ljudje so ga radi sprejeli, ker se ni napihoval in razkazoval ali pa z grožnjami skušal doseči svoj prav. Njegovo življenje nam kaže, kako si Bog za sodelavce izbira preproste in v očeh sveta skromne ljudi, da se po njih razodenejo velika dela ljubezni.

Prav takšna je bila tudi Marija: preprosta, tiha in neopazna žena, ki je postala mati Boga in vsega človeštva. Njeno življenje ostaja preprosto in tiho tudi po tem, ko jo obišče Božji poslanec ali ko sveto Družino obiščejo Modri z Vzhoda. Dogodek na svatbi v Kani Galilejski razkriva, da Marija dobro razume naše povsem vsakodnevne skrbi. Ravno v tej preprostosti je naša priprošnjica pri Bogu. Kadar se obotavljamo, da bi pred Boga stopili takšni, kot smo, se spomnimo, da je ob njem naša Mati, ki pozna in razume človeško ranljivost in ji je ljubo preprosto srce.

Marija, pomagaj nam, da bomo zmogli pred Bogom in ljudmi biti preprosti.

29. JANEZ FRANČIŠEK GNIDOVEC

V današnjem branju nas bo nagovorilo svetniško življenje rojaka Janeza Frančiška Gnidovca, ki se je rodil leta 1873 v Velikem Lipovcu pri Ajdovcu. Bil je goreč v molitvi in služenju ljudem. Dovolimo, naj kratko razmišljanje o njegovem življenju nagovori tudi nas k tej lepi kreposti, ki jo je sveti Vincencij tako močno cenil.

Bog ga je izbral za svojega izrednega služabnika. Že kot otrok je rad molil. Kot gimnazijec in bogoslovec je bil predan delu in rad pomagal ubogim, proste minute pa je preživel v kapeli. Izredna pobožnost je bila vidna, ko je opravljal službo kaplana, študiral klasične jezike na Dunaju in slednjič prevzel mesto ravnatelja novoustanovljene klasične gimnazije v Šentvidu nad Ljubljano. Molitev mu je dajala moč, da je dobro opravljal svoje naloge. Bil je hkrati rektor Zavoda sv. Stanislava, direktor gimnazije, vzgojitelj, profesor in vojaški kurat. Zmogel je prenašati vsa ta bremena, saj sta mu milost in vaja v molitvi utrdili voljo, da je iskal le Boga. Ure in ure je preklečal pred tabernakljem in tam reševal vse svoje težave.

Leta 1919 se je Gnidovec odrekel svojemu mestu v Zavodu in vstopil v Misijonsko družbo svetega Vincencija Pavelskega. Tja ga je gnala ljubezen do preprostih in ubogih ljudi. Že pet let kasneje je bil imenovan za škopskega škofa, ki je takrat imel sedež v Prizrenu. Težo nove službe dobro oriše vprašanje, ki ga je takrat zastavil duhovnik tamkajšnje škofije: "Ali zna škof dobro moliti in veliko trpeti?" Ob pritrdilnem odgovoru je duhovnik dejal: "Potem pa naj le pride!"

Škof Gnidovec se je res srečal s težko nalogo; razmere v škofiji so bile težke. Ni bilo bogoslužnih prostorov, verouk je bil slabo organiziran. Verniki so bili večinoma zelo revni in so se morali boriti za preživetje, zato niso imeli veliko volje, da bi se trudili za duhovne dobrine. V deželo je prihajalo vedno več tujih priseljencev. Domači duhovniki niso kazali posebnega navdušenja, da bi jim nudili duhovno oporo.

Svojo službo je Gnidovec začel tako, da je veliko molil in se pokoril. Misijonaril je po obširni škofiji in oznanjal evangelij. Pomagal je, kjerkoli je mogel. Vsem je hotel biti vse. Albanski verniki so se čudili njegovi požrtvovalnosti, svetnika pa so v njem prepoznavali tudi muslimani in pravoslavni. Nesebično se je žrtvoval za uboge, ne glede na njihovo veroizpoved. Kralj Aleksander je osebno spoznal in zelo spoštoval škopskega škofa. Škof je sicer užival naklonjenost in spoštovanje ter prejemal dobro državno plačo, vendar je živel zelo preprosto in skromno. Vse kar je imel, je razdelil; deloma za škofijske potrebe, deloma za reveže, ki jih nikoli ni manjkalo. Tudi glede obleke je ostajal preprost in skromen. Hotel je imeti le najnujnejše, da se je lahko preoblekel. Ko je nekoč dobil v dar nove čevlje in je prišel mimo revež, mu jih je dal, sam pa je dal popraviti svojo staro obutev. Marijine sestre, ki so prihajale gospodinjit, so mu večkrat skušale priskrbeti boljšo odejo ali novo perilo, pa je vedno vse novo razdelil med uboge, zase pa je hotel imeti le staro. Čeprav je veliko razdal, so

bile potrebe vedno velike. Večkrat je šel zato trkat na vrata premožnih meščanov, da bi izprosil denar za uboge. Na lastni koži je okušal "sramoto uboštva", saj ga niso vedno s spoštovanjem sprejeli. Po pomoč se je obračal tudi na rojake v domovini in Ameriki, v Egiptu in na Nizozemskem. Tudi sam sveti oče je prispeval za delo škopskega škofa.

Škof Gnidovec je bil šibkega zdravja in je trpel za hudim glavobolom. Leta 1939 je zopet težko zbolel in si ni več opomogel. Težko bolan je z vlakom sam dopotoval v Ljubljano. Zadnje dni je bil že povsem onemogel, vendar je tiste, ki so mu stregli, ponižno prosil, da ga odnesejo pred tabernakelj. Še zadnjič je pokleknil pred Najsvetejše, nekajkrat nemo stegnil roke k svojemu Bogu in globoko zavzdihnil. Na prvi petek, 3. februarja 1939, je dotrpel in za vedno zaspal v Gospodu. Katoličani, pravoslavni in muslimani so govorili: "Umrli je svetnik!"

Škof Gnidovec nas s svojim zglednim življenjem vabi, naj bomo v svojem poslanstvu goreči. O tej kreposti je sveti Vincencij zapisal: »Gorečnost je peto življenjsko pravilo, ki je v čisti želji, da postanemo prijetni Bogu in koristni bližnjemu.« Janez Frančišek Gnidovec se v gorečnosti za Božje kraljestvo ni nikoli utrudil, moč za to pa je črpal v molitvi. Vedno znova je prihajal pred tabernakelj, da bi se naužil Božje bližine in se utrdil v zaupanju, da ga Bog spremlja in vodi njegovo življenje.

Tudi Marija je bila goreča v zaupanju v Božjo previdnost. V trpljenju in preizkušnji pod križem ogenj v njej ni ugasnil. Ko je bilo najtežje in je v naročje sprejemala mrtvo telo svojega Sina, ni obupala nad Božjim načrtom, ampak se je še bolj goreče oprijela molitve. Skupaj z učenci je vztrajala za zaprtimi vrati in molila. Bolečina zaradi izgube Sina, zaradi nerazumljivih dogodkov ni preglasila njenega hrepenenja po Božji bližini. Odgovor na njeno molitev je bilo uresničenje Jezusove obljube, o kateri danes govori evangelij. Bog je svetu poslal Tolažnika; po njem ostaja med nami in je v nas.

Sveti Duh odgovarja na naše neizpolnjeno hrepenenje, da bi bili sprejeti in ljubljeni. To je pravzaprav hrepenenje po Božji bližini, ki kakor žerjavica tli v naših srcih. Molitev odpira srce Svetemu Duhu, da zaveje in v nas razplamti speči ogenj. V goreči molitvi se krepí moč naše vere, prebuja se naša zavest o poslanstvu in želja po darovanju.

Marija, pomagaj nam, da bomo v svojem poslanstvu goreči, posebno takrat, ko je težko videti smisel.

30. VINCENCIJEV POGLED NA UBOGE

V začetku meseca maja smo se s svetim Vincencijem Pavelskim podali na pot odkrivanja lastne karitativne poklicanosti. Ko se bližamo zaključku šmarničnega branja, se še enkrat ustavimo ob Vincencijevem pogledu na uboge, da ga bomo lahko prenesli v naše vsakdanje življenje.

Prvi korak, ki ga je storil Vincencij, ko se je odpiral za Božje načrte, je bil v tem, da je najprej prepoznal in sprejel lastno uboštvo. Iz tega se je rodilo njegovo sočutje do ubogih, ki jih je srečeval v življenju. Videl je stisko revežev in beračev, bolnikov in galjotov, najdenčkov in drugih trpečih svojega časa — in ni šel neprizadeto mimo. Njegov odgovor se je vedno začel v molitvi in iskrenem izročanju Bogu. V ničemer se ni prenačil. Hotel je biti prepričan, da bo vsako njegovo delo v skladu z Božjim načrtom. Ko pa je v srcu prepoznal Božje vabilo, se je silovito in goreče odzval. Ubogim je želel priskrbeti hrano in zadovoljiti njihove osnovne potrebe. Vendar se ni ustavil pri miloščini. Z njimi se je hotel srečati in jim biti blizu v trpljenju. »Če je ubogi bolan, sem bolan tudi jaz. Če je v zaporu, sem tam tudi jaz. Če ima na nogah okove, jih imam z njim tudi jaz,« je govoril in prenašal to misel v konkretno življenje.

Pristno in iskreno srečanje z ubogimi ga je vodilo k temu, da je spoštoval in vzljubil njihovo dostojanstvo ter si prizadeval, da bi ga zaščitil in ohranil, ne glede na ceno in žrtve. Dobrodelnost se je tako razširila v skrb za človekovo duhovno svobodo. Ubogi v njegovih očeh niso bili več le tisti, ki nimajo hrane ali obleke. Tudi bogastvo in materialno razkošje sta ogrožala dostojanstvo njegovih bližnjih, kadar so padli v duhovno praznino.

Vračanje dostojanstva in svobode je Vincencij neposredno povezal s prevzemanjem odgovornosti za lastno življenje. Znatno del sredstev in moči je zato namenjal temu, da bi se ubogi učili skrbeti sami zase. Možem so delili orodje, dekletom pa kolovrate in predivo. Vincencij je menil, da mora odgovorna skrb zase preraščati v zavest o soodgovornosti pri gradnji Božjega kraljestva na zemlji. Zato je uboge usmerjal k medsebojni pomoči. Med revnimi kmeti je ustanavljal bratovščine krščanske ljubezni, zapostavljene žene je vabil k služenju bolnim. Zavedal se je, da je človekovo dostojanstvo najbolj izraženo v darovanju. V tem se namreč pokaže podobnost Jezusu Kristusu — Bogu, ki se je učlovečil, da bi služil in na svet prinesel ljubezen do bližnjega.

Svojo pot dobrodelnosti je Vincencij nadaljeval tako, da je okoli ubogih pričel ustvarjati skupnosti, ki so podprle posameznika na njegovi poti darovanja in služenja. Zavzemal se je za medsebojno sodelovanje med svojimi pomočniki in ubogimi. Uspelo mu je, da je v istem navdušenju združil pastirico in ugledno pariško damo, preproste misijonarje in visoke plemenitaše. Iznašel je nov način za uresničevanje edinosti v Duhu.

Vincencij je sodelavce vabil k dejavni ljubezni. Ljubezen, ki služi, mora biti prečiščena samoljubja, da lahko postaja Božje orodje. Zato je v služenju spodbujal pomembne drže preprostosti, ponižnosti, krotkosti, zatajevanja in gorečnosti. Dejavna ljubezen ni nekakšen presežek v življenju kristjana, ampak je dolžnost, ki smo jo prejeli s krstom. Moč zanj je

Vincencij črpal v molitvi in nenehnem obujanju vere v neskončno Božjo ljubezen do slehernega človeka. Takole je spodbujal svoje sodelavce: »Bog ljubi reveže in zato tudi tiste, ki imajo radi uboge; kadar imamo namreč koga zelo radi, so nam dragi tudi njegovi prijatelji in služabniki. Mala Misijonska družba se skuša z ljubeznijo posvečati služenju ubogim, ki so Božji izvoljenci; zato lahko upamo, da nas bo Bog ljubil, ker jih ljubimo. Dajmo torej ... S prenovljeno ljubeznijo se posvetimo ubogim, iščimo celo najbolj uboge in zapuščene — ter pred Bogom priznajmo, da so oni naši gospodarji in gospodje in da jim nismo vredni izkazovati svoje majhne usluge.«

Ljubezen postavlja na glavo predstave tega sveta. Ubogi niso več na dnu lestvice, ampak postajajo prvi. Vincencij je v svojem času uresničeval Kristusove besede: »Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« Misijonarjem je naročal: »V osebi ubogih služite Jezusu Kristusu, kajti oni vam predstavljajo osebo našega Gospoda. Potemtakem je treba z njimi ravnati blago in spoštljivo ob misli, da s tem služite Gospodu.« Po misijonarjih in hčerah krščanske ljubezni je obujal prvotno poslanstvo Cerkve. Obrnil jo je k ubogim, od katerih se je oddaljila.

Vincencij nas s svojim zgledom vabi, da ovrednotimo svojo vero in ljubezen. Dajati miloščino je zelo preprosto, sploh če imamo dovolj sredstev. Ni pa tako enostavno videti v ubogem svojega brata. Še težje je v njem srečevati Boga. A poklicani smo prav k temu, da v bližnjih iščemo Gospoda. Najprej se moramo srečati s sabo, s svojimi ranami in hrepenenji. Šele ko si priznamo lastno uboštvo, lahko razumemo stisko bližnjega in mu v resnici pomagamo — zgolj tako, da smo mu blizu. Bližnji postaja naš brat. Med nami se rojeva Božje kraljestvo. Darovajska ljubezen ni izgorela na križu, ampak se vsak dan obnavlja v služenju.

Izberimo si torej delež, ki nam pripada in postanimo Božji sodelavci v delih ljubezni.

Marija, po tvoji priprošnji naj postajamo orodje Božje ljubezni.

31. VINCENCIJEVA DUHOVNOST IN NJEGOVA OPOROKA

Vincencij je v svojih zadnjih letih trpel zaradi telesne izčrpanosti in bolezni. Od julija 1660 zaradi bolečin ni mogel več zapuščati svoje sobe. A še vedno se je boril in delal. V tem letu sta se njegova najbližja sodelavca, Ludovika in Anton Portail, že preselila k Bogu. Vincencij je vdano čakal, da smrt pokliče še njega. O dremežu je dejal: »Brat je prišel čakati na sestro.« Prišla je v zgodnjih jutranjih urah in ga našla sedečega v naslonjaču. »Ko je izdihnil,« je povedal očividec, »je izročil svojo lepo dušo našemu Gospodu. Sedel je na stolu, lep, bolj čudovit in častitljiv kot kdajkoli.« Bil 27. september leta 1660. Vincencij je umrl star 79 let.

Njegova oporoča je zgled življenja v darovanju za Boga in bližnjega. Povzeta je v njegovih besedah: »Naš poklic je, da gremo ne le v eno župnijo ali eno škofijo, ampak po vsem svetu. Zakaj? Da bi vneli človeška srca za tisto, kar je delal Božji Sin, ki je prinesel ogenj na zemljo, da bi se vnel ob njegovi ljubezni. Česa naj si želimo, če ne, da gori in vse použije? Bratje, prosim vas, mislimo na to. Torej je res: poslan sem, ne le da sam ljubim Boga, ampak da k tej ljubezni privedem druge. Ni mi zadosti, da jaz ljubim Boga, če ga ne ljubi tudi moj bližnji.«

Ob zaključku šmarnic se še enkrat ozrimo na prehojeno pot tega svetnika, očeta ubogih. Poglejmo, kako je rasla in se razvijala njegova duhovnost, ki naj bo tudi nam kašipot k svetosti.

Vincencijevo duhovnost bi lahko primerjali vrteči spirali, ki se dviga kvišku. Njena pot se začne v pogledu na Kristusa, ki je Vincencijeva merilna enota in orientacijska točka. Usmerja ga k Očetu in mu razodeva njegovo neskončno ljubezen. Navdušen nad Božjo ljubeznijo do človeka, si Vincencij ne more kaj, da ne bi tudi sam privzel njegovo zavzetost za ohranjanje lastnega dostojanstva in dostojanstva bližnjih. Srečanje z Bogom ga nezadržno vodi v srečanje s samim seboj in z bližnjim. Tam naleti na svoje rane in svojo grešnost. Spozna, da je nemočen in da sam ničesar ne zmore. Tako se v njem odpira prostor za bližnjega. V zavedanju lastne nepopolnosti in ubošva se rojeva njegovo sočutje.

Pot spirale se tu nadaljuje. Vincencij se v svoji duhovnosti s posebno ljubeznijo oprime evangeljskih besed: "Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili." V trpeh srečuje Jezusa. Dejavnost ljubezen krepi njegov odnos z Bogom. Krog ljubezni se v njegovem življenju in življenju njegovih sodelavcev nenehno vrti. Prehaja od ljubezni do Boga k ljubezni do bližnjega, ki spet vodi k Bogu.

Vincencijeva vera je živa. Razliva se prek cerkvenega praga na ceste in ulice in v domove ubogih. Ni neka zamaknjenost v onostranstvo, marveč širjenje Božjega kraljestva na zemlji. Vincencijev Bog je učlovečen v ubogih. Zato je svoje sinove in hčere učil, da je potrebno celo "zapustiti Boga zaradi Boga". Takole je rekel: "Vedite, moje hčere, da ničesar ne izgubite, ko zaradi pomoči ubogim opustite premišljevanje in sveto mašo; kajti služiti ubogim pomeni iti k Bogu; v njihovih osebah boste gledale Boga."

Če se čisto ob koncu še enkrat ozremo na pot, ki nam jo kaže sveti Vincencij Pavelski, lahko z zanesljivostjo ugotovimo, da je njegova pot, pot evangelija. Nič več in nič manj. Vzeti evangelijsko besedo zares in jo dejavno prenašati v vsakdanje življenje je torej pot, ki naj tudi nas približa k svetosti.

Vincencijev zgled nas nagovarja, da se srečamo sami s sabo, z bližnjim in Bogom. Navdušuje nas za poslanstvo in uresničenje v ljubezni, ki se daruje. Naš duh naj zagori v veselju, da smo poklicani v prijateljstvo z Bogom in da smo njegovi sodelavci v delih ljubezni.

Vincencij Pavelski je bil 16. junija 1737 razglašen za svetnika. Papež Leon XIII. ga je imenoval za zaščitnika vseh krščanskih dobrotelčnih ustanov. Naj bo naš priprošnjik, ko se podajamo na pot dejavne ljubezni, da bi se v polnosti uresničili v svojem poslanstvu.

Sveti Vincencij Pavelski, po tvoji priprošnji naj postane naša vera živa in naj se po nas uresničujejo Božja dela ljubezni.

Marija, Mati ubogih, prosi za nas!

DODATEK

Izgovarjava nekaterih imen

Amiens > Amjén	Hôtel-Dieu > Otél Djö
Angiboust > Anžibú	Labouré > Laburé
Annecy > Anesí	Landes > Land
Avignon > Avinjón	Le Gras > Le Gra
Barreau > Baró	Le Vacher > Le Vašé
Beauvais > Bové	Marillac > Mariják
Bernier > Bernjé	Maryland > Merilend
Bérulle > Berül	Mazarin > Mazarén
Bordeaux > Bordó	Naseau > Nazó
Chatillon > Šatijón	Naseau iz Suresnesa > Nazó iz Siréna
Clet > Kle	Perboyre > Perboár
Clichy > Kliší	Périgueux > Perigö
Comte > Komt	Portail > Portáj
Dalmagne > Dalmanj	Potiers > Potjé
Dax > Daks	Pouy > Puj
de Jacobis > de Jakóbis	Reuilly > Rejí
De Paul > Depól	Rougemont > Ružmón
de Quélen > de Kelén	Saint-Vincent-de-Paul > Sen Vensan de Pol
Dubourg > Dibúr	Seton > Sitn
Frayssinous > Fresinús	Tadej Lee > Tadej Li
Gault > Gol	Tarbes > Tarb
Guérin > Gerén	Toulouse > Tuluz